

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Անձերու Փոփոխութիւնը Բաւարար Չէ

Սեպտեմբեր 13-ին ամբողջացաւ Հայաստանի վարչապետ Կարէն Կարապետեանի պաշտօնավարման առաջին տարին: Այս առթիւ բնականաբար կը կատարուի անոր գործունէութեան արժեւորումը ու գնահատականներ կը տրուին, թէ ան որքանով կը կրցաւ իրականացնել իր հետ կապուած յոյսերը:

Տարի մը առաջ, հայաստանի քաղաքական մեկնաբանները կը յայտնէին որ, Կարապետեան յատկապէս Մոսկուայէն կանչուած է երեւան, շտկելու համար երկրի տնտեսական բարդ իրավիճակը, լեցնելու պետական դատարկ գանձը եւ նոր ներդրողներ բերելու Հայաստան: Դիմացը՝ անոր խոստացուած է 2018-էն ետք, երբ կ'աւարտի Սերժ Սարգսեանի պաշտօնավարման ժամանակաշրջանը եւ երկիրը կ'անցնի վարչապետական կառավարման ձեւին, դառնալու երկրի թիւ մէկ անձը:

Կարէն Կարապետեանի վարչապետ նշանակումը դրական անդրադարձ ունեցաւ ժողովուրդի մօտ: Վերջապէս կու գար անձ մը որ հեռու մնացած է տիրող «ճահիճէն»: Սակայն, շատ չուշացած ան անդամակցեցաւ նոյն այդ «ճահիճին»՝ դառնալով Հանրապետական կուսակցութեան անդամ: Ապա, առանց թեկնածու ըլլալու հանրութեան ներկայացաւ որպէս նոյն կուսակցութեան դեմքը՝ խորհրդարանական ընտրութիւններու ընթացքին: Այդ առթիւ ան Հայաստան հրաւիրեց խուճը մը Ռուսաստանաբնակ Հայ մեծահարուստներ, որոնք խոստացան միլիարդաւոր տոլարներու ներդրում կատարել երկրի տնտեսութեան զարգացման մէջ:

Կարէն Կարապետեանի պաշտօնավարման առաջին տարուայ աւարտին, խոստացուած այդ ներդրումները տակաւին կը սպասեն իրականութիւն դառնալու, տնտեսական իրավիճակի բարելաւումը ժողովուրդի մօտ զգալի չէ, պետական գանձը կը մնայ նոյնքան դատարկ՝ գլխա-

Շար.ը էջ 7

Եւրոպացի Դեսպաններուն Համաձայն Առ Այժմ ՀՀ-ԵՄ Նոր Համաձայնագրի Ստորագրումը Խանգարող Հանգամանք Չկայ

Ֆրանսայի դեսպան Ժան-Ֆրանսուա Շարպանտիէ (Աջին) եւ Գերմանիոյ դեսպան Մաթիաս Քիսլեր մամուլի ասուլիսի ընթացքին

«Եւրամիութիւնը ընդունած է Եւրասիական Տնտեսական Միութեան (ԵՏՄ) անդամակցելու Հայաստանի որոշումը, որովհետեւ Եւրամիութիւնն ու Հայաստանը գործընկերներ են համահաւասար մակարդակի վրայ», Երեւանի մէջ կայացած մամուլի ասուլիսի ընթացքին յայտարարեց Հայաստանի մէջ Գերմանիոյ արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Մաթիաս Քիս-

լեր: «ԵՄ-ն կ'առաջարկէ համագործակցութիւն, բայց չստիպեր», - աւելցուց դեսպանը շեշտելով, որ ճիշդ այս ոգիով ընթացած նոր համաձայնագրի շուրջ բանակցութիւնները:

Օգոստոսի վերջերուն «Բագէ» համահայկական երիտասարդական հաւաքի մասնակիցներուն

Շար.ը էջ 5

Եւրոխորհրդարանը Պիտի Ուսումնասիրէ Ատրպէյճանի Նախագահական Ընտանիքի Կաշառակերութեան Խայտառակութիւնը

Եւրոխորհրդարանը մօտ ապագային պիտի պատրաստէ «Կաշառակերութիւնն ու մարդու իրաւունքները երրորդ երկիրներու մէջ» փաստաթուղթը, ուր անդրադարձ պիտի կատարուի Ատրպէյճանի նախագահական ընտանիքի մասնակցութեամբ եւ վերջին օրերուն մեծ հնչեղութիւն ստացած «Ատրպէյճանական լուսցքատուն» կաշառակերութեան խայտառակութեան վրայ:

Այս մասին կը յայտնէ ատրպէյճանական «azadliq.info» լրատուական գործակալութիւնը:

«Կաշառակերութիւնն ու մարդու իրաւունքները երրորդ

երկիրներու մէջ» փաստաթուղթը կը ներկայացնէ կաշառակերութեան դէմ պայքարի եւ մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան բնագաւառին մէջ Եւրոմիութեան ընկերները:

Փաստաթուղթին մէջ նշուած է, որ կաշառակերութիւնը չափազանց մեծ վտանգ կը ներկայացնէ մարդու իրաւունքներուն համար, եւ այս տեսանկիւնէ կաշառակերութեան դէմ պայքարը չափազանց մեծ նշանակութիւն ունի: Փաստաթուղթին մէջ միեւնոյն ժամանակ ներկայացուած են կաշառակերու-

Շար.ը էջ 4

Նոր Բացայայտում. Հունգարիա Եօթը Միլիոն Տոլարով Սաֆարովը Վաճառած է Ատրպէյճանին

Համաշխարհային մամուլի եւ «Կազմակերպուած յանցաւորութեան ու կաշառակերութեան հետաքննութեան նախագիծի» կողմէ գաղտնագրուած Ատրպէյճանի կառավարող վերնախաւի կողմէ դրամի լուսցման մասին պատմութիւնը նոր զարգացումներ կը ստանայ:

Հետաքննութեան մասնակցող Հունգարական լրագրողական կազմակերպութեան կողմէ կատարուած բացայայտումները լոյս կը սփռեն, շուրջ հինգ տարի առաջ Հունգարիոյ եւ Ատրպէյճանի իշխանութիւններուն միջեւ կայացած գործարքին վրայ, որուն արդիւնքով Պաքուին արտայանձնուած էր Հունգարիոյ մէջ իր պատիժը կրող հայ սպայ Գուրգէն Մարգարեանը կացինահարած ատրպէյճանցի սպայ Ռամիլ Սաֆարովը:

Մասնաւորապէս, պարզ դարձած է, որ ճիշդ այդ գործարքի կայացման ժամանակահատուածին Ատրպէյճանէն 7 միլիոն ամերիկեան տոլար փոխանցուած է Հունգարական «MKB» դրամտան մօտ բացուած հաշուին:

Բացայայտուած փաստաթուղթերը ցոյց կու տան, որ այդ հաշուէհամարը պատկանած է «Velasco International» ընկերութեան, իսկ փոխանցումն ալ կատարուած է «Metastar Invest LLP» ընկերութեան կողմէ, որ գաղտնագրուած փաստաթուղթերուն մէջ ատրպէյճանական իշխանութիւններու կաշառակերութեան նախագիծին մէջ ներգրաւուած չորս ընկերութիւններէն մէկն է:

Աւելին, բացայայտումները ցոյց կու տան, որ «Velasco International» ընկերութիւնն ալ որպէս օֆշորային ընկերութիւն, կը պատկանի Ատրպէյճանի վարչապետի փոխանորդ Շաքուպէյ իւլապովին որդիին՝ Օրխան իւլապովին:

Հունգարիոյ այդ օրերու վարչապետ Օրպանի եւ Ատրպէյճանի

Շար.ը էջ 7

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY

SUNDAY, SEPTEMBER 17-2017

FESTIVAL

VERDUGO PARK GLENDALE
1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206
Starting at 11:00 am

FREE ADMISSION
ՄՈՒՏՈՐ ԱՂՍ

GENERAL SPONSOR
INNOVATIVE Designs Manufacturing, Inc.
By TED & NORA KOROGHLIAN

SPONSORS
AdventistHealth Glendale
GARNI www.GarniUSA.com

ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ ԱՐՈՒԵՍԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԵՒ ԳԻՐԵՐՈՒ ՎԱՀԱՍՏ ՓՈՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ - ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Որոշուել է Պայթեցնել Ատրպեյճանի Փուլչիկը

ՆԱՅԻՐԱ ՉԱՅՐՈՒՄԵԱՆ

Ամերիկացի սենատոր Դիկ Դերբինն առաջարկել է պատժամիջոցներ ընդունել Ատրպեյճանի ղեկավարութեան դէմ: Այս մասին նա յայտարարել է յատկացումներ կոմիտեի նիստի ժամանակ:

Յայտարարուել է նաև, որ ԱՄՆ Կոնգրեսը որոշել է լրացուցիչ 1.5 միլիոն դոլար յատկացնել Ղարաբաղում ականագերծման աշխատանքների համար:

Ատրպեյճանցի վերլուծաբանները փորձում են գտնել Ատրպեյճանի դէմ ծաւալուող միջազգային արշաւի աղբիւրները: Աւելի ճիշտ, նրանք հաւանաբար գիտեն, թէ որտեղ են սկսում քննարկը, սակայն փորձում են սլաքներն Ալիեւից շեղել ուրիշների ուղղութեամբ:

Ատրպեյճանի դէմ իրօք լուրջ արշաւ է սկսուել: Այնպիսի տպաւորութիւն է, որ այն ուղղուած է ոչ թէ Ալիեւի վարչակարգը տապալելուն (նա շատերին է ձեռնտու), այլ ստիպելու, որ որոշակի պայմաններ ու լուծումներ ընդունի: Դրա համար չի բացառուում, որ եւ պատժամիջոցներ ընդունուեն, եւ սառեցուեն Ալիեւի միլիարդներն արեւմտեան ու այլ բանկերում:

Վերջին 2-3 տարիներին Ատրպեյճանը ցնցուած է ներքին եւ միջազգային սկանդալներից: Առաջին հօգոր հարուածը պանամական սկանդալն էր, յետոյ ատրպեյճանցի իրաւապաշտպանների եւ լրագրողների ձեռքարկութիւններն էին. 3 ատրպեյճանցի կին 20 կանանց թւում էին, որոնց ԱՄՆ-ն ճանաչել է մարդու իրաւունքների պաշտպանու:

Յետոյ մէկ այլ սկանդալ «կրակեց», երբ հրապարակուեց, որ Ատրպեյճանը իսրայէլցի գինուորականներին ստիպել է գնուած գէնքը Ղարաբաղում հայերի վրայ փորձարկել: Իսրայէլը ստիպուած էր սառեցնել անօդաչու սարքեր վաճառած ընկերութեան գործարքը:

Այլ սկանդալներ էլ եղան, մասնաւորապէս կապուած ԵՆԽՎ ղեկավար Պեղրո Ազրամունտի,

ինչպէս նաև Եւրոպայի խորհրդում այսպէս կոչուած «խաւիարային դիւանագիտութեան» հետ: Այս շաբաթ էլ հրապարակուեցին միջազգային հետաքննութեան արդիւնքները, որոնք վկայում են, որ Ատրպեյճանը կաշառել է Եւրոպացի եւ այլ պաշտօնեաների:

Ակնյայտօրէն ստեղծուած է Ատրպեյճանի մի կերպար, ըստ որի այդ պետութիւնը կարող է գոյութիւն ունենալ միայն կաշառքի շնորհիւ, որովհետեւ այլ հիմքեր չկան: Բայց քանի որ կաշառելու փողը նուազում է՝ նաև թն աւարտուած է, որոշուել է պայթեցնել Ատրպեյճանի փուլչիկը:

Իզուր չէ, որ Ալիեւն ամէն ինչի մէջ մեղադրում է բրիտանական հետախուզութեանը: Հաւանաբար, հենց լոնտոնին է պատկանում Ատրպեյճանին «սանձելու» նախաձեռնութիւնը, որն արևում է Իսրայէլի օգնութեամբ: Ալիեւին ցոյց են տուել, թէ որքան նեղ է նրա մանևերի տեղը եւ որքան թույլ են այդ պետութեան իրաւական փաստարկները:

Կարելի է տրուել գայթակղութեանը եւ որոշել, որ Ալիեւին նման կերպ հարկադրում են դարբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման: Ալիեւն անձամբ է յայտարարել, որ իրենց ստիպում են ճանաչել Ղարաբաղի անկախութիւնը: Սակայն չի բացառուում, որ Ղարաբաղը միայն մեծ փաթեթի մասն է, կայ նաև Նախիջևանի եւ տարածաշրջանի ապաշրջափակման հարցը:

Համաշխարհային քաղաքականութիւնում մեծ «մաքրութիւն» է սկսել. Սեպտեմբերի 25-ին Իրաքեան Բրդստանն անկախութեան հանրաքուէ է անցկացնելու: Դրան կարող է յաջորդել տարածաշրջանային սահմանների վերանայումը՝ նոր աշխարհաքաղականութեանը համապատասխան եւ Ատրպեյճանն այդ դէպքում ակնյայտ օբիեկտ է: Ատրպեյճանը ստեղծուել է նաև թի վրայ: Չկայ նաև չկայ Ատրպեյճան: «ԼՐԱԳԻՐ»

Իշխանական Ուղերձ՝ Աշոտեանի Շուրթերով

ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Ներկայումս Հայաստանի ելքը ԵՏՄ-ից երկրի արտաքին քաղաքականութեան առաջնահերթութիւններից չէ: Այդ մասին այսօր՝ լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում, յայտնել է Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան փոխնախագահ, ՀՀ խորհրդարանի արտաքին գործերի մշտական յանձնաժողովի ղեկավար Արմէն Աշոտեանը:

Ուշագրաւ է, որ Աշոտեանը սկզբունքօրէն ոչ թէ քննադատում է «Ելքի» նախաձեռնութիւնը, դա համարում անիրատեսական կամ ոչ աղեկվատ, այլ ընդամէնն արձանագրում է, որ ԵՏՄ-ում Հայաստանի անդամութեան չեղարկումն առաջնահերթութիւնն չէ: Ընդ որում, երբ որեւէ հարց առաջնահերթութիւնն չէ, պարտադիր չէ, որ դրա նկատմամբ անպայման բացասական կամ մերժողական վերաբերմունք լինի:

Ըստ ամենայնի, իշխանութիւններն որոշել են ոչ թէ թուաբանական մեծամասնութեան «կացնային» տրամաբանութեամբ մերժել «Ելքի» նախաձեռնութիւնը, այլ հակառակը՝ այն ինչքան հնարաւոր է՝ երկար պահել օրակարգում, որպէս յաղթանակօրէն օգտագործել արտաքին քաղաքական կեդրոնների հետ յարաբերութիւններում:

Իհարկէ, միամիտ չլինենք՝ կարծելու համար, որ Հայաստանի քրէաօլիգարխիկ իշխանութիւնը կարող է նման սկզբունքային հարցում հակադրուել Մոսկուային, մանաւանդ, որ եւրասիականութիւնը ոչ միայն կոնկրետ կառույց է, այլ առաջին հերթին՝ մտածողութիւն, արժէքային համակարգ, որը հարգատ է նաև Հայաստանի իշխանութիւններին: Ու շատ յաճախ մենք գործունենք հենց Հայաստանի իշխանութեան հարիստական ցանկութիւնների, քան՝ Մոսկուայի հարկադրանքի հետ, որովհետեւ, ի տարբերութիւն Եւրոպայի, եւրասիական տարածքում որեւէ մէկն օրինական ընտրութիւնների անցկացման կամ կոռուպցիայի դեմ պայքարի պահանջ չի դնում: Այնպէս որ՝ նոյնիսկ տեսականօրէն բացառում ենք, որ Հայաստանի այսօրուայ իշխանութիւնը նախաձեռնի ԵՏՄ-ից դուրս գալու գործընթաց կամ աջակցի նման գործընթացի:

Միւս կողմից՝ հայ-ուսական յարաբերութիւնների նշաձողն այսօր այնքան ցածր է, որ իշխանութիւնները հարկադրուած են ինչ-որ քայլեր անել՝ սեփական սուբիեկտիւնն ամբողջովին չկորցնելու համար: Երբ Երեւանը դիւանագիտական խողովակներով կամ երկչոտ հրապարակային յայտարարութիւններով փորձում է Ռուսաստանին հետ պահել Ատրպեյճանին սպառազինելու քաղաքականութիւնից, սակայն Մոսկուան ու Պաքուն խօսում են մատակարարումների նոր՝ 2-3 միլարդանոց պայմանագրի մասին, ապա Երեւանը պարտաւոր է թէկուզեցուցադրաբար հակացնել, որ սպառազինութիւն կարող է ձեռք բերել Չինաստանից կամ նոյնիսկ՝ Իսրայէլից: Չնայած նախագահի ու վարչապետի վստահ յայտարարութիւններին՝ Երեւանում ամենեւին էլ վստահ չեն, որ Մոսկուան վերջին պահին չի խոչընդոտի Եւրամիութեան եւ Հայաստանի միջև շրջանակային նոր համաձայնագրի ստորագրմանը:

Այս համատեքստում «Ելքի» նախաձեռնութիւնը ճիշտ ժամանակին էր, մնում է՝ իշխանութիւնները կարողանան ճկուն վարքագիծ ցուցաբերել եւ օգտուել ստեղծուած իրավիճակից: Օրինակ՝ Գազիկ Ծառուկեանը ԵՏՄ-ի համոզված կողմնակից է, սակայն այսօր հասկացրել է, որ իր խմբակցութիւնը պատրաստ է առնուազն հանգամանալից քննարկել «Ելքի» նախաձեռնութիւնը:

Երբ Աշոտեանն ասում է, որ ներկայումս Հայաստանի ելքը ԵՏՄ-ից երկրի արտաքին քաղաքականութեան առաջնահերթութիւններից չէ՝ նրա խնդիրն ոչ թէ ընդդիմութեան նախաձեռնութեան հանդէպ մերժողական վերաբերմունք դրսեւորելն է, այլ մոսկովեան ինչ-որ շրջանակների հակացնելը, որ եթէ Մոսկուայի տարածաշրջանային քաղաքականութիւնը չվերանայուի, ապա շատ հնարաւոր է, որ «Ելքի» նախագիծը Երեւանի օրակարգում կը դառնայ առաջնահերթութիւն: Եթէ սա ոչ թէ Աշոտեանի մասնաւոր, այլ իշխանութեան տակտիկան է, դա միայն ողջունելի է:

Այլ բան, որ մարտավարութիւնը կարող է արդիւնաւէտ լինել, եթէ իշխանութիւններն այն օգտագործեն ոչ միայն օտար մայրաքաղաքներին մեսիջներ հասցեագրելու համար, այլ իսկապէս ներքին լուրջ քաղաքական դիսկուրս ծաւալեն՝ համակարգի, նրա կողմից ընդունուող որոշումների որակը բարձրացնելու ուղղութեամբ: ԵՏՄ-ում Հայաստանի գտնուելը չէ սարսափելի, այլ այն, որ մեր էլիտան իրեն գրկել է մտածելու, այլընտրանքներ գտնելու ընդունակութիւնից:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Լեւոն Մկրտչեանը «Սարքել» է Սերժ Սարգսեանի Գլխին, Թէ՛ Հարուածն Իր Վրայ Վերցրել

ԱՆԻ ՍԱՉԱԿԵԱՆ

Կրթութեան, գիտութեան դաշնակցական նախարար Լեւոն Մկրտչեանը, փաստօրէն, կրթութեան ոլորտից կիլոմետրերով հեռու մէկն է: Հրագրանի տիրահաճախ քաղաքապետի նոյնքան տիրահաճախ որդուն պարգեւատրելու առիթով պարոն նախարարի մեկնաբանութիւն-արդարացումները շնորհակալ են: Պարոն Մկրտչեանը յայտարարել է, որ քաղաքապետի որդին մետալը ստացել է իր ցուցաբերած գիտելիքների համար, եւ ամենակարեւորը՝ Լեւոն Մկրտչեանը յայտարարել է, որ Սերժ Սարգսեանը տեղեակ չի եղել, երբ աշակերտներին իր սուած պարգեւների շարքում պարգեւատրել է նաև Արամ Դանիէլեանի որդուն:

Նախարարն ասել է, որ ընդհանուր ցանկով պարգեւատրման ենթակայ աշակերտների անուններն իրենք են ներկայացրել: Ստացւում է, որ Լեւոն Մկրտչեանը կամ նրանք, որոնք կազմել են այդ

ցանկը, այսպէս ասած, «սարքել» են Սերժ Սարգսեանի գլխին, վերջինիս դրել, մեղմ ասած, աննախաձեռն վիճակում: Կամ էլ աղմուկից յետոյ դաշնակ նախարարը հարկադրուած իր վրայ է ընդունել սուխները: Քանի որ յիշեցնենք՝ Հրագրանի քաղաքապետի անչափահաս որդին կասկածուած է Հրագրանի 58-ամեայ մի քաղաքացու մահացուելը վրաբերել են թարկելու մէջ:

Շատերը կասկած չունէին, որ անչափասահ երեխային կը ձեռքարկուեն իր յանցաւոր «չարածճիւղութեան» համար, կամ գոնէ հօրը քաղաքական-բարոյական պատասխանատուութեան կ'ենթարկէին պաշտօնական դիրքը չարաշահելու, ծառայողական մեքենան անչափահաս որդուն տալու համար, բայց ոչ մի պատիժ էլ տեղի չունեցաւ: Տղան պայմանականապէս ստացաւ, այլրն էլ շարունակուած է քաղաքապետի իր լիազօ-

Մասիս
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՏԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the **Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Անընդունելի է Սերժ Սարգսեանի իշխանութեան Երկարաձգում Վարչապետի Պաշտօնին» Արամ Սարգսեան

Սերժ Սարգսեանի վարչապետ դառնալու ծրագիրը խափանելու հարցն ընդդիմադիր «ԵԼՔ» դաշինքի օրակարգին մէջ չկայ: Այս մասին «Ազատութեան» հետ զրոյցի ընթացքին շեշտած է խմբակցութեան պատգամաւոր Արամ Սարգսեան, միաժամանակ շեշտելով, որ «ԵԼՔ»-ի համար միանշանակ անընդունելի է Սերժ Սարգսեանի իշխանութեան երկարաձգում վարչապետի պաշտօնին:

Պատգամաւոր Արամ Սարգսեան

Հետեւութիւններ անել: Հիմա ով կ'ասի, որ այսօրուանից գործընթաց է պէտք սկսել՝ մոպլիթագնելու, համախմբելու, ես դա չեմ ընդունի, ես դրան չեմ հաւատում: Ինչո՞ւ, որովհետեւ ես բազմաթիւ անգամներ, գոնէ երկու անգամ, անցել եմ այդ փրոցէտով եւ արդիւնքի չեմ հասել: Հանրութիւնն ինքը որոշակի իմփուլներ պիտի տայ: Մենք 100 հազար եւ աւելի մեզ քուէ տուած մարդիկ ունենք, եւ չենք կարող եթէնքերի վրայ փլաններ կառուցել»,- «Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է Արամ Սարգսեան:

Ան նշած է նաեւ, թէ շատ կ'ուզէ, որ Սերժ Սարգսեան այս անգամ պահէ իր խոստումը եւ, ինչպէս յայտարարած էր 2015 թուականին կայացած սահմանադրական հանրաքուէն առաջ, ո'չ վարչապետ դառնայ, ո'չ Ազգային ժողովի նախագահ, ոչ ալ նախագահ Հայաստանի կրնար հետեւիլ Ռուսիոյ, Ղազախստանի, Պելաուսի եւ Ատրպէյճանի օրինակին:

Սակայն, քանի տակաւին Սարգսեան նման մտադրութեան մասին չէ յայտարարած, ենթադրութիւններու հիման վրայ իրենք քայլեր ձեռնարկել չեն կրնար, ըսած է «ԵԼՔ»-ի ղեկավար անդամը: Յիշեցնենք, որ անցեալ Յունիսին «ԵԼՔ» խմբակցութեան ղեկավար Նիկոլ Փաշինեան, անդրադառնալով վարչապետի պաշտօնին իշխանութիւնը երկարաձգելու Սերժ Սարգսեանի հնարաւոր ծրագիրներուն, յայտարարած էր, թէ Հանրապետականը ետ պիտի կանգնի այդ քայլէն, եթէ տեսնէ, որ ժողովուրդը պատրաստ է դուրս գալ փողոց: Արամ Սարգսեան ալ աւելցուցած էր, թէ անհրաժեշտութեան պարագային իրենք պատրաստ են ոտքի հանել ժողովուրդը, Սերժ Սարգսեանին այդ ծրագիրը խափանելու համար:

«Այս փուլում, քանի դեռ Սերժ Սարգսեանը չի յայտարարել, որ ինքը միանշանակ նման մտադրութիւն ունի, քանի դեռ այդ ամէնը ենթադրութիւններ են, աւելին ասել, աւելին անել մենք չենք կարող: Մենք լուրջ քաղաքական ուժ ենք եւ քոնքրէթ փաստերից կարող ենք

Ծառուկեան Զի Բացառեր Հանրապետականին Հետ Դաշինքը

Խորհրդարանական «Ծառուկեան» խմբակցութեան ղեկավար, «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան նախագահ Գագիկ Ծառուկեան չի բացառեր, որ յառաջիկային իշխող Հանրապետականին հետ կրնայ դաշինք կազմել: «Ազատութեան» հարցին ի պատասխան Ծառուկեան յայտնած է, թէ կեանքին մէջ ոչինչ կը բացառէ:

«Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան նախագահ Գագիկ Ծառուկեան

Խորհրդարանական ընտրութիւններու քարոզարշաւի ժամանակ ԲՀԿ-ականները կը վստահեցնէին, որ Ծառուկեան Հանրապետականին հետ որեւէ պարագայի դաշինք պիտի չկազմէ: Մինչդեռ Ծառուկեան մանրամասնած էր, որ եթէ դաշինք կազմողները համաձայնին, որ իր 15 կէտերը կատարուին, ուրեմն կը կազմէ, եթէ չէ՝ ոչ մէկուն հետ կը կազմէ:

«Բացառում էք, որ դուք Հանրապետականի հետ կողմից կը կազմէք», - այսօր «Ազատութեան» այս հարցին «Ծառուկեան» դաշինքի առաջնորդը արձագանգած է. - «Ես կեանքում ոչ մի բան չեմ բացառում, բայց երբ որ լինի, ես ասում եմ՝ կարեւորը՝ իմ խօսքը, խոստումը իմ ժողովրդին՝ ես դա պահելու եմ, պահպանելու եմ»: Թէեւ Ծառուկեան չի բացառ-

ուր, որ Հանրապետականին հետ յառաջիկային կրնայ դաշինք կազմել, սակայն այնուամենայնիւ յստակ պատասխան չէ տուած, թէ արդեօք կը ցանկա՞յ, որ 2018-ի Ապրիլին ետք Սերժ Սարգսեան որպէս վարչապետ շարունակէ պաշտօնավարել: Ծառուկեան պարբերաբար կը կրկնէր, թէ քանի որ ժողովուրդի մեծամասնութիւնն իր ձայնը տուած է Հանրապետականին, ուրեմն այդ ուժն ալ պիտի որոշէ, թէ ով պիտի ըլլայ վարչապետը:

Կրթութեան Նախարարը Կը Պնդէ Որ Նախագահը Տեղեակ չէր, Որ Կը Պարգեւատրէ Մահացու Վրաերթի Հեղինակը

Կրթութեան նախարարի պնդմամբ, նախագահ Սերժ Սարգսեան տեղեակ չէ եղած, որ իր կողմէ օրերս պարգեւատրուած աշակերտներէն է Հրազդանի հանրապետական քաղաքապետ Արամ Դանիէլեանի որդին՝ Ռազմիկ Դանիէլեանը, որուն դէմ մեղադրանք ներկայացուած է 58-ամեայ տղամարդը մահացու վրաերթի ենթարկելու մէջ:

«Ընդհանուր ցանկով մենք ենք ներկայացրել պարգեւատրուող աշակերտներին», - յայտարարած է Կրթութեան եւ գիտութեան նախարար Լեւոն Մկրտչեան: - «Յանկ ենք ներկայացնում: Նախագահը ինչո՞ւ պիտի իմանայ, կամ չիմանայ, չէ՞ որ առաջադիմութեան համար մետալ է տրուում»:

դանի քաղաքապետարանին պատկանող «Նիսան» մակնիշի ինքնաշարժը, խախտած էր ճանապարհային երթեւեկութեան կանոնները եւ վրաերթի ենթարկած ճամբան հատող Վալերի Թորոսեանը: Վերջինս մարմնական վնասուածքներով տեղափոխուած էր «Հրազդան» բժշկական կեդրոն, ուր, գիտակցութեան չզալով, մահացած էր: Դանիէլեանի դէմ մեղադրանք ներկայացուած էր, սակայն ան ստորագրութեամբ ազատ արձակուած էր:

29 Օգոստոսին Սերժ Սարգսեան ոսկէ մետալներ ու գովասանագիրքեր յանձնած էր բարձր յառաջդիմութիւն ցուցաբերած խումբ կը աշակերտներու, անոց շարքին Հրազդանի քաղաքապետի որդիին: 16-ամեայ Ռազմիկ Դանիէլեանի անունը լրատուամիջոցներու կողմէ հրապարակուեցաւ երեք ամիս առաջ, երբ Քննչական կոմիտէի համաձայն, Հրազդան բնակող պատանին, 8 Յունիսին վարելով Հրազ-

Իրաւապաշտպան Ժաննա Ալեքսանեանի խօսքով, պարգեւատրելով Հրազդանի քաղաքապետի որդին, նախագահ Սարգսեան ուղերձ յղած է իրաւապահ մարմիններուն, որ անպատիժ ձգեն պատանին:

Կարծուեցաւ «ՍԱՍ»-ի Զայնագրութեան Փաստով Յարուցուած Քրեական Գործը

Յատուկ Քննչական Մասնաշաղկերը որոշում կայացուցած է կարճել «ՍԱՍ»-ի ժողովի ձայնագրութեան փաստով յարուցուած քրեական գործը՝ «յանցակազմի բացակայութեան հիմքով»:

«ՍԱՍ»-ի Կազմէն Դուրս Գալու «ԵԼՔ»-ի Նախաձեռնութիւնը Զի Համապատասխաներ Երկրի Շահերուն» Աշոտեան

«ՍԱՍ»-ի Կազմէն Դուրս Գալու «ԵԼՔ»-ի Նախաձեռնութիւնը Զի Համապատասխաներ Երկրի Շահերուն» Աշոտեան

«Այդ յայտարարութիւնը պէտք է քննարկուի համապատասխան յանձնաժողովում: Դեռ նախագիծը չենք ստացել՝ որպէս թեքսթ, բայց ընդհանուր առմամբ քաղաքական տեսակէտից մեկնաբանեմ՝ կարծում եմ՝ այդ փաստաթուղթը չի համապատասխանում Հայաստանի արտաքին քաղաքական եւ արտաքին տնտեսական շահերին եւ մեր արտաքին քաղաքականութեան գերակայութեան շրջանակներում չէ», - այսօր խորհրդարանին մէջ լրագրողներուն յայտնած է ԱԺ արտաքին յարաբերութիւններու մշտական յանձնաժողովի նախագահ Արմէն Աշոտեան, անդրադառնալով «ԵԼՔ»-ի ԵԱՏՄ-էն դուրս գալու նախաձեռնութեան: Ան նշած է, որ երբ բնագիրը տեսնէ, աւելի մանրամասն գնահատական պիտի տայ, բայց անկէ իր քաղաքական գնահատականը չի փոխուիր:

ԱԺ արտաքին յանձնաժողովի նախագահ Արմէն Աշոտեան

արտաքին կապերի յանձնաժողովը պատրաստում է նոր գեկոյց արեւելեան գործընկերութեան հետ կապուած, որտեղ կայ նաեւ անդրադարձ ու ակնկալիք նոր ստորագրուելիք փաստաթղթի վերաբերեալ», - նշած է Աշոտեան:

Արմէն Աշոտեան անդրադարձած է նաեւ այն հարցին, թէ Եւրոմիութեան հետ նոր փաստաթուղթի ստորագրման համար ի՞նչ խոչընդոտներ կրնան առաջանալ: «Բացարձակ որեւէ խոչընդոտ չեմ տեսնում: Նախագահը լիարժէք անդրադարձել է այս հարցին: Մօտ ապագայում նման քննարկումներ Եւրոպական խորհրդարանի շրջանակներում կը լինեն: Ինձ հասած տեղեկութիւններով՝ Եւրպական խորհրդարանի

Հարցին, թէ փաստաթուղթը նախաստորագրուած է, ինչո՞ւ տակաւին չի հրապարակուիր, Արմէն Աշոտեան պատասխանած է. «Եւրոպացի իմ գործընկերները նոյնպէս այս փաստաթուղթը չեն տեսել, որովհետեւ դեռ շարունակուում են որոշակի խմբագրական աշխատանքները: Որքանով ինձ բացատրել են Պրիւսեիում, խմբագրական աշխատանքները տեխնիկական բնույթի են, որոնք չեն փոխում բովանդակութիւնը: Փաստաթուղթը վստահաբար թաքուցւած չէ»:

Մամուլի տեղեկութիւններով, այդ ժողովը վարած է պատգամաւոր Արտակ Սարգսեանի աւագ եղբայրը՝ Արամ Սարգսեան: Հանրապետական կուսակցութեան թեկնածու Արտակ Սարգսեան 2 Ապրիլին կայացած խորհրդարանական ընտրութիւններուն Հանրապետական կուսակցութեան համար ապահոված է մօտ 12 հազար ձայն:

ԼՈՒՐԵՐ

Խաղաղ Ցուցարարներու Վրայ Յարձակում Գործած Էրտողանի Կողմնակիցները Ուաշինգթոնի Դատարանի Առջեւ Կանգնած են

ԱՄՆ-ի մօտ թուրքիոյ դեսպալանի կեցավայրին դիմաց խաղաղ ցուցարարներու դէմ յարձակում իրականացնելու դէպքին առթիւ ձերբակալուած երկու թուրքի գործող Ուաշինգթոնի մէջ 7 Սեպտեմբերին տեղի ունեցած է առաջին դատական նիստը: Ձերբակալուած ամերիկացիներու թուրքերը՝ 45-ամեայ Սինան Նարին եւ 50-ամեայ Էլուփ Երլտըրըմ յայտարարած են, որ չեն ընդունիր իրենց դէմ ներկայացուած մեղադրանքները: Այս մասին կը յայտնէ «Washington Times»:

Թուրքերը դատարան բերուած են ձեռքերն ու ոտքերը շղթայուած: Էրտողանի կողմնակիցները հրաժարած են արագ դատավարութեան իրենց իրաւունքէն, թոյլ տալով պաշտպանուող կողմի իրաւապաշտպաններուն մինչեւ յաջորդ դատական նիստը՝ 10 Հոկտեմբերը ուսումնասիրել ներկայացուած մեղադրանքները:

Երլտըրըմ եւ Նարին կը մեղադրուին ատելութեան շարժառիթներով յարձակում գործելու մէջ, բան մը, որ անոնց պատիժը կրնայ 1.5 անգամով աւելցնել: Երկու տղամարդոց դէմ ներկայացուած են նաեւ կանխամտածուած բռնութեան յանցագործութիւն իրականացնելու մեղադրանքներ՝ քրէօրէն պատժելի յանցանք, որ կը նախատեսէ մինչեւ 15 տարուայ ազատազրկում:

Դատական լսումներուն մասնակցած է նաեւ թուրքիոյ դեսպալանութեան ներկայացուցիչը, որ, սա-

կայն, հրաժարած է մեկնաբանութիւն տալ:

Երլտըրըմ ու Նարին թուրքիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու քաղաքացիներ են: Անոնք երկուքն են այն 19 անձերէն, որոնց դէմ Ուաշինգթոնի դատարանները մեղադրանք առաջադրած է էրտողանի այցի ժամանակ խաղաղ ցուցարարներու վրայ յարձակում իրականացնելու գործով: 19 անձերէն 15-ը էրտողանի թիկնազօրի անդամներն են:

Թուրքիոյ նախագահ էրտողան յաջորդ շաբաթ պիտի այցելէ Նիւ Եորք՝ մասնակցելու համար ՄԱԿ-ի Գլխաւոր Ժողովի նստաշրջանի բացման: Տակաւին յայտնի չէ, թէ արդեօք Ուաշինգթոնի մէջ ծեծկռտուքին մասնակցած անոր թիկնազօրի անդամները պիտի ուղեկցի՞ր իրեն, թէ ոչ:

Ուաշինգթոնի ոստիկանապետ Փիթըր Նիւշեմ 15 Յունիսին մամլոյ ասուլիսի ժամանակ յայտարարած էր, որ եթէ թիկնազօրի այդ անդամները վերադառնան ԱՄՆ, անոնք դիւանագիտական անձեռնմխելիութիւն պիտի չունենան եւ ժամանելուն պէս պիտի ձերբակալուին:

Բակօ Սահակեան Երրորդ Անգամ Ստանձնեց ԼՂ Նախագահի Պաշտօնը

Ղարաբաղի մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցաւ Ղարաբաղի վերընտրուած նախագահ Բակօ Սահակեանի երդմնակալութեան արարողութիւնը: 57-ամեայ Սահակեան այս պաշտօնը կը ստանձնէ երրորդ անգամ:

Նախագահի երդմնակալութիւնը տեղի ունեցաւ Ղարաբաղի խորհրդարանի յատուկ նիստի ժամանակ, Ազգային ժողովի նիստերու դահլիճին մէջ: 17-րդ դարու Աւետարանի եւ Ղարաբաղի Սահմանադրութեան վրայ Սահակեան երդուեց պահպանել ինքնիշխանութիւնը եւ տարածքային ամբողջականութիւնը՝ «Ստանձնելով Արցախի Հանրապետութեան նախագահի պաշտօնը՝ երդուում եմ անվերապահօրէն կատարել Սահմանադրութեան պահանջները, յարգել մարդու եւ քաղաքացու իրաւունքներն ու ազատութիւնները, ապահովել Հանրապետութեան ինքնիշխանութիւնը, անկախութիւնը, տարածքային ամբողջականութիւնը եւ անվտանգութիւնը՝ ի փառս Արցախի Հանրապետութեան եւ ի բարօրութիւն Արցախի ժողովրդի»:

Այս տարուան սկիզբը կայացած Սահմանադրական փոփո-

խութիւններէն ետք Ղարաբաղ անցում կատարեց կառավարման նախագահական համակարգի: Յառաջիկայ երեք տարիներու ընթացքին Լեռնային Ղարաբաղը պիտի ղեկավարուի անցումային փուլի ռեժիմով:

Անցումային նախագահն ընտրելու իրաւունքը խորհրդարանին էր, որ այս տարուայ Յունիսի 19-ին մեծամասնութեան ձայներով այդ պաշտօնին համար վերընտրեց Բակօ Սահակեանը:

Վերընտրուելուն առթիւ շնորհակտարանքներ ստանալէ ետք Բակօ Սահակեան ելոյթով հանդէս եկաւ, յայտարարելով, որ ուշադրութիւն պիտի դարձնէ անվտանգութեան, բարեկեցութեան, ժողովրդավարութեան եւ մարդու իրաւունքներուն, պիտի շարունակէ զարգացնել տնտեսութիւնը. «Մենք անելու ենք ամէն ինչ՝ հայ ժողովրդի պատիւն ու արժանապատուութիւնը բարձր պահելու: Եւ այդ ճանապարհին ես մեզ բոլորիս յաջողութիւն եմ ցանկանում»:

Նիստի աւարտին Ղարաբաղի խորհրդարանի ղեկավար Աշոտ Ղուլեան ընդգծեց, որ երդմնակալութեան հանդիսաւոր միջոցառմամբ երկրին մէջ քաղաքական նոր հանգրուանի սկիզբ կը դրուի:

Ալիեւ Ներում Շնորհեց Ղարաբաղ Այցելած Լրագրող Լափշինին

Ալեքսանտր Լափշին անցեալ Փետրուարին Պելառուսի կողմէ Ատրպէյճանի յանձնուելէ ետք

Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ ներում շնորհեց Իսրայէլի եւ Ռուսիոյ քաղաքացի, պլուկըր Ալեքսանտր Լափշինին, որ երեք տարուայ ազատազրկման դատապարտուած էր տարիներ առաջ առանց Պաքուի արտօնութեան Ղարաբաղ այցելելուն համար: Ալիեւի հրամանագիրը ուժի մէջ մտած է հրապարակման պահէն, եւ, Լափշինի փաստաբանին խօսքով, իր պաշտպանեալը կրնայ ատրպէյճանական բանտէն դուրս գալ արդէն այսօր կամ ամենաուշը՝ վաղը:

Մեկնաբանելով շատերու համար անակնկալ այս որոշումը, Ատրպէյճանի նախագահի հասարակական-քաղաքական հարցերով օգնական Ալի Հասանով այսօր յայտարարած է, թէ պաշտօնական Պաքու շատոնց պատրաստ էր պլուկըրը արտայանձնել Իսրայէլին, սակայն, գործընթացը ձգձգուած է այդ երկրի իշխանութիւններուն մեղքով: «Որպէս արդիւնք երէկ տհաճ դէպք արձանագրուեցաւ, Լափշին կալանավայրին մէջ անձնասպանութեան փորձ կատարած է, որ սակայն կանխուած է բանտապահներու զգոնութեան շնորհիւ: Լափշինին շտապ օգնութիւն ցուցաբերուած է, այժմ ան բժշկական օգնութեան տակ է», - յայտարարած է Հասանով:

Պլուկըրի փաստաբան Էտուարտ Չերնին, մինչդեռ, ռուսական «Interfax»-ին յայտնած է, թէ որեւէ բանէ տեղեակ չէ իր պաշտպանելին անձնասպանութեան փորձին մասին: Այս պահուն յստակ է միայն այն, որ պլուկըրը պիտի յանձնուի Իսրայէլի իշխանութիւններուն: «Այժմ Ատրպէյճանի Արտաքին գործոց նախարարութիւնն ու Պաքուի մէջ Իսրայէլի դեսպանատունը կ'աշ-

խտին Լափշինի արտայանձման ուղղութեամբ», - ժամեր առաջ յայտարարած է նախագահ Ալիեւի օգնական Ալի Հասանով:

Ուշագրաւ է, որ Լափշինն ազատ արձակելու որոշումը Պաքու կայացուց Պաշտպանութեան նախարար Զաքիր Հասանովի Իսրայէլ կատարելիք քննարկումին, ուր, ըստ պաշտօնական հարցազրուումներու, նախատեսուած են հանդիպումներ այդ երկրի Պաշտպանութեան նախարար Աւիկտոր Լիպըրմանի, ինչպէս նաեւ ռազմարդիւնաբերական ոլորտի ընկերութիւններու ներկայացուցիչներու հետ:

Նշենք, որ Ալիեւ այսօր գլխաւորութեան եւս մէկ ցուցադրական գործողութիւն իրականացուցած է, հրահանգելով քննել «Թուրան» լրատուական գործակալութեան ղեկավար Մեհման Ալիեւի խափանման միջոցը: Երկրի ղեկավարի այս հրահանգին ժամեր անց զատարանը որոշած է քննչական մեկուսարանէն ազատ արձակել եւ տնային կալանք սահմանել ընդդիմադիր լրագրողին նկատմամբ, որ մեղադրուած է հարկերէ խուսափելու մէջ: Դատարանը, ըստ ատրպէյճանական լրատուամիջոցներուն, որեւէ կերպով չէ հիմնաւորած այդ որոշումը:

Փորձագէտներն ու իրաւապաշտպանները, մինչդեռ, կը պնդեն, որ այս քայլերով Ալիեւ կը փորձէ շեղել հասարակութեան ու միջազգային հանրութեան ուշադրութիւնն անցեալ շաբաթ հրապարակուած աղմկայարուց հետաքննութենէն, որ նոր փաստեր բացայայտած էր Ատրպէյճանի իշխող վարչակազմի բազմամիլիոնային կաշառակերութեան գործարքներուն մասին:

Երոխորհրդարանը Պիտի Ուսումնասիրէ

Շարունակուած էջ 1-էն

թեան դէմ պայքարի մեթոտներ: Երոխորհրդարանի տարածած յայտարարութեան համաձայն, Ատրպէյճանի մասնակցութեամբ 3 միլիառ տոլարնոց կաշառակերութեան խաչատուակութիւնը պայթելէն ետք, 96 եւրոպացի պատգամաւորներ առաջարկած են փոփոխութիւններ կատարել այս փաստաթուղթին մէջ:

«Ատրպէյճանական լուսցքատուն» անուանումն ստացած կաշառակերութեան խաչատուակութեան ուսումնասիրութեամբ պարզուած

հանգամանքներու արդիւնքով Եւրոխորհրդարանը խստօրէն կը քննադատէ եւրոպական որոշումներ կայացնողներուն վրայ ազդեցութիւն ունենալու Ատրպէյճանի քայլերը:

Նախատեսուած է իրականացնել համակողմանի ուսումնասիրութիւն եւրոպական գործիչներու վրայ հնարաւոր ազդեցութիւններն ուսումնասիրելու ուղղութեամբ: Եւրոխորհրդարանը եւրոպական կառավարութեանը կոչ ուղղած է ձեռնարկել խստագոյն քայլեր, կանխելու համար կաշառակերութեան երեւոյթները», - նշուած է յայտարարութեան մէջ:

Կարօ Փայլան իր 4 Կուսակիցներուն Յետ Նստացոյց Սկսած Է Թուրքիոյ Սահմանադրական Դատարանի Շէնքին Մէջ

Թուրքիոյ քրտամէտ ժողովուրդներու դեմոկրատական (HDP) կուսակցութեան հայ պատգամաւոր Կարօ Փայլան իր 4 կուսակիցներու հետ բողոքի նստացոյց սկսած է Թուրքիոյ Սահմանադրական դատարանի շէնքին մէջ: Այս մասին ան գրած է Թուրքիոյ թերթերէն իր էջին:

«Մեր պատգամաւորները Սահմանադրական դատարանի շէնքին մէջ սկսան խիղճի եւ արդարութեան պատուոյ պահակութիւնը», - գրած է ան:

Նշենք, որ Փայլան ու իր կուսակիցները կը պահանջեն ազատ արձակել իրենց բանտարկուած կուսակիցները, այդ թուին՝ կուսակցութեան համանախագահներ Սելախաթթին Տեմիրթաշ եւ Ֆիզէն Եուքսէքտաղ:

Աւելի վաղ յայտարարուած էր, որ Թուրքիոյ քրտամէտ ժողովուրդներու դեմոկրատական (HDP) կուսակցութեան համանախագահներ Սելախաթթին Տեմիրթաշ եւ Ֆիզէն Եուքսէքտաղի համար՝ 83 տարուայ:

Քիւրտ գործիչները կը մեղադրուին «ահաբեկչական կառույց ստեղծելու եւ ղեկավարելու», «ահաբեկչական կառույցի օգտին քարոզչութիւն կատարելու», «ժողովուրդը ատելութեան եւ թշնամութեան հրահրելու» մէջ:

Քիւրտ գործիչները կը մեղադրուին «ահաբեկչական կառույց ստեղծելու եւ ղեկավարելու», «ահաբեկչական կառույցի օգտին քարոզչութիւն կատարելու», «ժողովուրդը ատելութեան եւ թշնամութեան հրահրելու» մէջ:

Քիւրտ գործիչները կը մեղադրուին «ահաբեկչական կառույց ստեղծելու եւ ղեկավարելու», «ահաբեկչական կառույցի օգտին քարոզչութիւն կատարելու», «ժողովուրդը ատելութեան եւ թշնամութեան հրահրելու» մէջ:

Ըստ «Ալօս»ի Պոլսոյ Նահանգապետարանը Պատրիարքի Ընտրութիւններուն Միջամտելու Յերթական Փորձը Կը Կատարէ

Պոլսոյ նահանգապետարանը դժգոհութիւն արտայայտած է պատրիարքի ընտրութիւններու կազմակերպչական գործընթացին մէջ ընդգրկուած խումբի անդամներէն, փորձելով կրկին միջամտել ընտրական գործընթացին, կը հաղորդէ «Ալօս»:

Նահանգապետարանէն նշած են, որ խումբի անդամներուն մասնակցութեամբ ընտրութիւն չի կրնար կազմակերպուիլ, հետեւաբար նախաձեռնող խումբը նոր ժողով պիտի գումարէ, նահանգապետարանին հետ ընդհանուր յայտարարի գալու համար:

Նշենք, որ Պոլսոյ Հայոց պատրիարքի ընտրութեան հարցերով զբաղող յատուկ խումբը պատրիարքի տեղապահ Գարեգին Պէքճեանի գլխաւորութեամբ անցեալ ամիս Պոլսոյ նահանգապետարանին դիմում մը յանձնած էր, ընտրութիւնները 13 Դեկտեմբերին կատարելու առաջարկով:

Պատասխանը Հոկտեմբերի 6-ին կը սպասուի:

Եւրոպացի Դեսպաններուն Համաձայն

Շարունակուած էջ 1-էն

հետ հանդիպման ժամանակ ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեան ըսած էր, թէ 2013-ին հայկական կողմը կը բանակցէր Ե՛ւ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան հետ, Ե՛ւ Եւրամիութեան հետ, որովհետեւ ի սկզբանէ երկու կողմն ալ կ'ըսէին, որ մէկը միւսին չի խանգարեր: «Բայց երբ Եւրամիութիւնն ասաց՝ խանգարում է, մենք ի՞նչ պէտք է անէինք», - հարց տուած էր Սարգսեան:

Հայաստանի մէջ իր առաքելութիւնը աւարտող Ֆրանսայի դեսպան Ժան-Ֆրանսուա Շարպանտիէ, որ եւս կը մասնակցէր մամուլի ասուլիսին, համաձայնելով իր գերմանացի գործընկերոջ հետ,

ըսաւ, որ թէքնիք հարցեր այդ կային: «Բնական է, որ միաժամանակ կարելի չէ գտնուիլ «երկու գոտիներու» մէջ, սակայն այդ չի նշանակեր, որ ինքնիշխան երկիրը չի կրնար ընտրել իր համար համապատասխան տարբերակն ու պարզել հետագայ քայլերը:

«Այն օրը, երբ ստորագրուի Հայաստան-ԵՄ պայմանագիրը, կը կարծեմ, բոլոր նախադրեալները կան անոր համար, այդ ժամանակ Հայաստան կը դառնայ միակ երկիրը, որը ըլլալով ԵՏՄ անդամ, միաժամանակ պայմանագիր կ'ունենայ ԵՄ-ի հետ: Իսկ այդ պայմանագիրը յաւակնոտ, երկխօսութիւններու հեռանկար ունեցող, Հայաստանի համար գործունէութեան լայն հորիզոններ բացող, համարձակ ծրագիր կ'ըլլայ» - ըսաւ Ժան-Ֆրանսուա Շարպանտիէ:

Տեղեկատուական Զգայացունց Նորութիւններ Իսլամական Պետութեան Մասին

«Լոս Անճելոս Թայմզ» օրաթերթի կիրակնօրեայ համարին մէջ, շահեկան յօդուած մը գրած է Ռ.Ճ. Հոննիկան, որուն մէջ կը բացայայտէ վերջերս Իրաքի եւ Սուրիոյ Իսլամական պետութեան տիրապետութենէն ազատագրուած տարածքներէն ձեռք բերուած տեղեկութիւնները: Անոնց մէջ կան զգայացունց յայտնաբերումներ հազարաւոր անուններու եւ այլ տեղեկատուութիւններու:

Արդարեւ, ամերիկեան գաղտնի սպասարկութեանց վերլուծաբանները խորթափանց ուսումնասիրութիւններ կտարած են եւ տեղեկութիւններ քաղած ռմբակոծուած գրասենեակներէն ձեռք բերուած համակարգիչներէն, ինչպէս նաեւ մահացած ահաբեկիչներու բջիջային հեռախօսներու վրայէն: Այս նոր յայտնաբերումներուն որպէս հետեւանք ԱՄՆ-ի պատկան սպասարկութիւնները, անցնող երկու ամիսներու ընթացքին, հազարաւոր նոր անուններ աւելցուցած են Իսլամական Պետութեան գործողութեանց մասնակիցներու ցանկին վրայ: Նոր մանրամասնութիւններ յայտնաբերուած են Իսլամական Պետութեան կողմէ միջազգային մակարդակի վրայ նախաձեռնուած ահաբեկչական գործողութեանց կապակցութեամբ:

Ներկայիս, Ինթըրբոլ կասկածելիներու իր նոր ցանկը համալրած է 19,000 անուններով, որոնք փոխանցուած են օդակայաններն եւ սահմանակէտերը, առ ի զգուշութիւն ահաբեկիչներու ներթափանցումներէն:

Նշանակալից տեղեկատուութիւն մըն է նաեւ 2014ին ի վեր Իսլամական Պետութեան (Տահէշ) ահաբեկիչներուն իրենց մասնակցութիւնը բերած օտարահպատակներու ինքնութիւնները: Արդարեւ այժմ ծանօթ են անոնց ոչ միայն անունները, այլեւ պատկանելիութիւններն ու հասցէները: Մահացած ահաբեկիչի մը քովէն գտնուած բջիջային հեռախօս մը՝ կրցած է բաւականաչափ կուտակուած տեղեկութիւն փոխանցել հակահաբեկչական հետազոտութիւն կատարողներուն, որոնց

շնորհիւ կատարուած են ձեռքարկութիւններ առ նուազն 15 երկիրներու մէջ՝ Եւրոպա, Միջին Արեւելք, Հարաւ Արեւելեան Ասիոյ, Աֆրիկէի, Լատինական Ամերիկայի եւ Գանատայի մէջ:

ԱՄՆ-ի պատասխանատուները կ'ըսեն թէ Իսլամական Պետութիւնը՝ 2014 թուականին գրաւած իր հողատարածքին 60 առ հարիւրն այժմ կորսնցուցած է իսկ իր հահաբեկիչներուն թիւն ալ իջած է 15,000ի: Ներկայի տեղեկատուութեանց համաձայն անոնք իրենց ոյժերը կեդրոնացուցած են Եփրատի գետի հովիտի կեդրոնական մասերը, որ կը տարածուի Սուրիոյ եւ Իրաքի միջեւ:

Ըստ նախահաշիւի 8000 կուռողներ փոխադրուած են հովիտի շրջանը, որ 150 մղոն հեռավորութիւն ունի Տէր Ջօրէն (Սուրիոյ Արեւելքը) եւ Ռաւաքին (Իրաքի Արեւմտեքը): Այս խմբաւորումին մաս կը կազմեն Չոկատներու ղեկավարները, անոնց ընտանիքները, ինչպէս նաեւ օգնականներն ու վարչական ղեկավարները:

Անցնող տարուան ընթացքին ԱՄՆ-ի ռազմական յատուկ գործողութիւններու Չոկատները սպանած են երեք ղեկավարներ եւ աւելի քան 35 այլ հրամանատարներ:

Գալով Իսլամական Պետութեան հիմնադիր Ապու Պաքը Պաղատիին, ըստ զօրավարի տեղակալ Ստեփան Թաուն Սէնտի որ վերջերս շրջագայութիւն մը կատարած էր այդ վայրերուն մէջ, կը կարծուի թէ թաքնուած է վերոյիշեալ շրջանին մէջ: Իր նախատեսութեամբ ահաբեկիչներու հովիտի վերջին ապաստանարանը իրենց բնաջնջումի թիրախը կրնայ ըլլալ:

Սակայն Ուաշինկթընի ռազմական հարցերու Սուրիոյ շրջանի վերլուծաբան ձէնիֆըր Գաֆարէլլայի համաձայն պատերազմը հեռու է աւարտած ըլլալէ: Իսկ մնացեալ հողատարածքը արագօրէն եւ հեշտութեամբ կարելի չէ վերագրաւել: Նոյնիսկ գրաւելու պարագային ոչ մէկ երաշխիք չի կայ հարցն աւարտած է ըսելու եւ վերջակէտ դնելու:

թեան լայն հորիզոններ բացող, համարձակ ծրագիր կ'ըլլայ» - ըսաւ Ժան-Ֆրանսուա Շարպանտիէ:

Գերմանիոյ դեսպանը յայտնեց, որ Նոյեմբերին ԵՄ-ն պատրաստ է Հայաստանի հետ կնքել համագործակցութեան նոր պայմանագիրը եւ ներկայ պահուն չկայ որեւէ հանգամանք, որ խանգարէ այդ գործընթացին:

«Ես մեծ ջանքով եմ կը նկատեմ նոր համաձայնագիրը եւ կը կարծեմ՝ եթէ այդ ստորագրուի, ապա նոր ու բազմաշերտ հնարաւորութիւններ կ'ընձեռէ ԵՄ-Հայաստան համագործակցութիւնը խորացնելու առումով», - ըսաւ Գերմանիոյ դեսպանը:

ուի, ապա նոր ու բազմաշերտ հնարաւորութիւններ կ'ընձեռէ ԵՄ-Հայաստան համագործակցութիւնը խորացնելու առումով», - ըսաւ Գերմանիոյ դեսպանը:

Յայտնենք որ, Հայաստանի Խորհրդարանէն ներս արեւմտամէտ «ԵՄ» դաշինքը ներկայացուցած է առաջարկութիւն՝ Եւրասիական Տնտեսական Միութեանէն դուրս գալու եւ Եւրոպայի հետ տնտեսական համագործակցութիւնը զարգացնելու ուղղութեամբ:

ՎԵՐԱՍՈՒՏ...

**Զօրացիւք
Օժանդակե՛նք
Փրկե՛նք**

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org

ՐԱՖՅԻ ՔԵՆՏԻՐՃԵԱՍ
ՍԱՐՖ-ի Ատենապետ

Սեպտեմբեր ամիս ... վերամուտ:

2017-2018 դպրոցական տարեշրջանի նոր սկիզբը: Ծնողներ, աշակերտներ եւ ուսուցիչներ մէջ, դասագրքերու փնտրութեամբ, համագործակցութեամբ ընտրութիւն, նոր ձեւեր ու գոյնի պայտուակներ, եւ՝ իւր սարօքն: Իւրաքանչիւր աշակերտ կը պատրաստուի սկսելու նոր տարեշրջան մը, ուսումնական նոր ծրագիր: Շատերու համար առաջին տարին է, մանկապարտէզ, ուրիշներու համար՝ վերջին տարին, շրջանաւարտ, իսկ ուրիշներ, տակաւին, երկար ճանապարհ ունին կտրելիք: Այլ խօսքով, ամէն տարուայ նման այս տարի ալ նոյնն է: Բայց արդեօք նոյնն է՞ պարագան Սուրբոյ հայրութեան երեխաներուն, որոնք, վերջին 6 տարիներու ընթացքին, չունեցան բնականոն վերամուտ, թէկուզ եթէ առիթը ունէին եւ ունեցան յաճախելու դպրոց, բայց ահ ու դողի մէջ, մահն ու սարսափը իրենց ամենօրեայ ճանապարհորդակիցը:

Բայց տեսէք, ճիշդ է ըստածը, «յոյսը ամօթով չի ձգեր»: Յոյսով ու հաւատով ծնողներ իրենց երեխաները զրկեցին դպրոց, որ այս ձախող օրերը «ձմրան նման են կու գան ու կ'երթան, վհատելու չէ վերջ կ'ունենան, կու գան ու կ'երթան»: Նոյն այս յոյսի տեսիլքով, Սուրբ հայր կը շարունակէ նոր սկիզբ կերտելու, վերականգնելու եւ վերանորոգելու քարն ու հողին, որոնք անցնող պատերազմական տարիներուն այս կամ այն ձեւով վնասուած էին:

Ահա նոյն այս յոյսով ու հաւատով անցնող 6 տարիներու ընթացքին, ՍԱՐՖ-ը եւս մօտէն հետեւացաւ Սուրբոյ, ու մանաւանդ՝ Հալէպահայրութեան տաղանակին, ոչ միայն իբրեւ դիտողի դերին մէջ ըլլալու, այլ՝ ի գին ամէն գոհողութեան, նիւթաբարոյական աջակցութիւնը բերելու, որպէսզի հայ մանուկը, երեխան ու պատանին ունենան առիթը յաճա-

խելու դպրոց, սորվելու Մերոպեան այբուբէնը, տեղեակ դառնալու հայոց պատմութեան այն էջերուն, որոնք կը պատմեն Հայու խիզախ կեանքի փորձառութիւնը, որ ոչ մահը, ոչ ալ սուրը մեզ կրնան արգելք ըլլալ շարունակելու Աստուածապարգեւ այս կեանքը:

Այո, լրատուական միջոցները օրէ օր նոր յոյս կը ներշնչեն, ըսելու համար թէ քաղաքական կացութիւնը աւելի կայուն ու ապահով կը դառնայ շրջանէն ներս: Սակայն նշանակէ, թէ այս տարի երեխաները կրնան յաճախել դպրոց առանց ահ ու դողի, վախ ու սարսափի: Այս տարի կարծէք արձունքի փոխարէն ժպիտով եւ ուրախութեամբ դիմաւորելու նոր տարեշրջանը: Վստահաբար կարօտի զգացումներով լեցուն են, որ պիտի տեսնեն իրենց դասընկեր-դասընկերուհիները: Բայց ով գիտէ, մի գուցէ արդէն շատեր հեռացած են Հալէպէն, հաստատուելով Լիբանան, Հայաստան եւ կամ հեռաւոր փեր՝ Գանատա, Աւստրալիա եւ այլ ուր:

Ինչպիսին ալ ըլլան պարագաները, ՍԱՐՖ-ը կը շարունակէ ու պիտի շարունակէ օժանդակել, եւ 3000-է աւելի օգնութիւն ստացած աշակերտներուն թիւը բարձրացնելու, որպէսզի Հայ աշակերտը յաճախէ դպրոց: Ստանայ բարձրագոյն ուսում, նուաճէ բարձունքներ, անով դառնալու վաղուան մարդը, պատրաստ ամէն տեսակի դժուարութիւններ չաղթահարող:

ՍԱՐՖ-ի այս աշխատանքը առաձին աշխատանք մը չէ, այդ բոլորը կը պարտինք մեր սիրելի ժողովուրդի գաւակներուն, որոնք ի գին ամէն գոհողութեան իրենց զրպանները լայն բացին, որպէսզի օժանդակեն Սուրբոյ հայրութեան մեր քոյրերուն եւ եղբայրներուն, մանաւանդ՝ մեր երեխաներուն, որոնք գալիք սերունդն են:

Սեպտեմբեր ամիս... վերամուտ:

Շարունակե՛նք մեր երթը...
3. 9. Չեր սիրայօժար նուերները կրնաք ուղղարկել SARF P.O. Box 1948, Glendale, CA 91209

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ,
ՆՈՒԻՐԱՏԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ, ՏՈՒՐՔԵՐՈՎ ԱՆԳԱՍ
ԵՐԿԻՐ ՉԵՆ ՊԱՅՈՒՄ

ՍԱՐՏԻՆ ԵՒ ԱՐԱՍԱՅԻՍ
ԱՍԵԱՍՓԱՍՍՈՐ
Ճարտարագետներ

Ամառն աւարտուեց, տապը չի նահանջում: «Խորովի անտառ» պետական արգելոցի հրդեհից մնացած որոշ օճախներ դեռ ծխում են: Բնապահպանները չեն հանդարտուում: Նրանք պնդում են, որ կանաչ կորուստն անդառնալի է:

Անցած ամառն էլ աւանդական արձակուրդի ժամանակաշրջանի իր դրսեւորումներն ունեցաւ: Բոլորը ձգտեցին (ովքեր կարողացան) Հայաստանից հեռու հանգստանալ՝ խուսափելով կիզիչ արեւից, խեղդող տապից: Բոլոր պաշտօնեաների նման՝ վարչապետն էլ հանգստացաւ, բայց ոչ Բաղեն-Բաղենում, այլ հարազատ ծննդավայրում՝ Արցախի Հանրապետութեան Աստղաշէն գիւղում: Դա մենք տեսանք, Հայաստանի հեռուստատեսային բոլոր ալիքները շքեղ գովազդում էին: Ամենակարեւորը՝ մամուլը տեղեկացրեց, որ ՀՀ վարչապետ Կարէն Կարապետեանը նաեւ բարերար է: Նրա ընտանիքը պարբերաբար Արցախի տարբեր դպրոցներին աջակցել է յատկապէս համակարգչային տեխնիկայով, տարիներ առաջ իր պապական տունը վերանորոգելուց բացի, իր միջոցներով բարեկարգել է հայրենի գիւղի ճանապարհները, մշակոյթի տունը: Ապրիլեան պատերազմի օրերին բացուած յատուկ հաշուհամարին 100 հազար տոլար է փոխանցել: Ներդրումներ է կատարել նաեւ Արցախի հիդրոէներգետիկայի բնագաւառում եւ այլն:

Հայաստանում բարերարների պակաս չի գզացում: Հայաստանեան հեռուստատալիքներն ամէն օր կամ օրումէջ մեր աչքն են խոթում, թէ ով որտեղ ինչ է արել: Մի տեղ՝ Գագիկ Ծառուկեանը, մէկ այլ տեղ՝ Ռալֆ Յիրիկեանը, Սամուէլ Ալեքսանեանը... որ մէկին թուարկես:

Մեզ միշտ զուարճացնում ու գայրացնում է ՀՀ պաշտօնական վիճակագրութիւնը:

Պարզում է՝ Հայաստանում ծառայութիւնների ծաւալն աճել է 11.8%-ով, առեւտրի շրջանառութիւնը՝ 12.2, արդիւնաբերական արտադրանքի ծաւալը՝ 12.7, միջին անուանական աշխատավարձը՝ 2.7%-ով (ոչ մի ակնարկ թոշակների մասին): Ինչ խոսք, նվազում էլ կա, այն էլ՝ միայն գյուղատնտեսութեան եւ շինարարութեան ոլորտներում: Մի խօսքով՝ թուիչքաձեւ զարգա-

ցում ենք ապահովել: Սա դեռ տանելի է, բայց Յուլիսի 1-ի դրութեամբ ՀՀ մշտական բնակչութեան թիւը պակասել է 6 հազար 200 մարդով, ծնունդների թիւը, նախորդ տարուայ համեմատ՝ 7%-ով, ամուսնութիւնների՝ 6.5%-ով, ամուսնալուծութիւններն աճել են 11.3%-ով: Պաշտօնապէս աշխատանք փնտրողների թիւը 76 հազարից դարձել է 95 հազար...
Բարդ գլուխկոտրուկ է, չէ՞. Հայաստանի ծանր սոցիալական վիճակը «բարելաւում», կաթուածահար տնտեսութիւնը «գարգանում է»՝ որեւէ կապ չունենալով ՀՀ քաղաքացիների կենսամակարդակի հետ: Իշխանութիւնների հանդէպ ՀՀ քաղաքացիների չեղած վստահութիւնը, մեղմ ասած՝ գրոյանում է:

Կրկին անդրադառնանք Խոսրովի արգելոցի հրդեհին: Մարման գործընթացը Հայաստանի տկարութեան հերթական վկայութիւնն է: Իշխող վարչախումբը փորձում է ամէն կերպ չարծարծել «Խոսրովի անտառ» պետական արգելոցի հրդեհի թեման՝ խուսափելով նաեւ պատասխանատուութիւնից: Ի դէպ, ոչ մի պաշտօնեայ չընդհատեց իր արձակուրդը, չվերադարձաւ Հայաստան եւ չղեկավարեց հրդեհաշիջման աշխատանքներն իր պատասխանատուութեան չափով:

Իսկ ՀՀ հեռուստատալիքներն օրնիբուն, աջ ու ձախ յայտնի բարերարների փառաբանութեամբ են զբաղուած: Տհաճ է, երբ աչքը են խոթում բարերարի արածն ու չարածը: Իրականում ոչ թէ մեծարում, այլ աստուածացնում են բարերարին: Մեծահարուստներից մէկի՝ Հայաստանում ահուկի հարստութիւն դիզած Ռոբերտ Քոչարեանի անունը, անկեղծ լինենք, չեն հնչեցնում բարեգործութեան առումով: Պէտք է ենթադրել՝ կա՞մ բարեգործութեամբ ընդհանրապէս չի զբաղուել, կա՞մ «մեծահոգաբար» այդ մասին չի խօսել:

Այնուամենայնիւ, մեզ յայտնի բարեգործներն ինչքան էլ ճոխ ու շուք բարեգործութիւն անեն, նուէր ու պատուով, մրցանակ ու տոնանքներով մետալ բաժանեն, միեւնոյն է՝ Հայաստանի տնտեսութեան գլխին դամոկլեան սրի նման կախուել է հոգեվարքի վտանգը: Բարեգործութիւններով, նուիրատուութիւններով, տուրքերով անգամ երկիր չեն պահում: Առաւել եւս՝ յանկարծ իշխանութիւնների մտքով չանցնի բարերարների կառավարութիւն ձեւափոխել:

MARONIAN
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served our community's insurance needs.

CA Insurance Lic. #0C99815

WELCOME HOME & AUTO INSURANCE
Along with all of our other *Trusted Insurance Services*

We will shop you with over 20 A-rated companies to find the best fit for your needs and budget.

CALL US FOR A PERSONALIZED QUOTE
(818) 500 9305

62-ԱՄԵԱԿ ՄԵԾ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

62 տարիներ անցած են 6-7 Սեպտեմբեր 1955 թվականին այսօր: Թուրքիոյ պատմութեան ամօթալի էջերէն մէկը հանդիսացող այդ թուականը եթէ ոչ երկրի հասարակութեան, բայց գոնէ որոշ մտաւորական գանգոտածի մը համար վերջերս դարձած է յիշատակման արժանի օր: Այսպէս ամէն տարի այդ թուականի նախօրեակին գանազան միջոցառումներ կը կազմակերպուին վերջի շրջանը համար կատարուածը: Արդարեւ այս տարի ալ Թուրքիոյ Պատմութեան Հիմնարկը կազմակերպած է շահեկան ասուլիս մը 6-7 Սեպտեմբերին պատահածները մեկնաբանելու մտադրութեամբ: Այս գիտաժողովին իրենց գեղոյցներով կը մասնակցին Կիւլէն Կիւրքան, Ֆոթի Պենլիսոյ եւ Հաքան Եիւճէ: Ասուլիսը առիթ համարելով գրուցեցինք Իսթանպուլի Համալսարանի Քաղաքական Գիտութիւններու Բաժնի դասախօս Կիւլէն Կիւրքանի հետ: Կիւրքան այս մասին բաւական հետաքրքրական հաստատումներ ունի: Ան համոզուած է որ դէպքերը ճակատագրական փուլ մը կը կազմեն մշակոյթի մայրաքաղաք Պոլսոյ պատմութեան մէջ: Ազգային Պետութեան գործընթացին եթէ առաջին հանգրուանը քրիստոնեաներու երկրի տարածքէն ջնջուին էր, ապա երկրորդ կարեւոր գործածը այդ գանգոտածը ինքզինք համեմատաբար աւելի ապահով զգացած Պոլիսէն ալ հեռացնելն էր: Ան այս համոզումէն մեկնելով կը պնդէ թէ սոյն գործողութեան շարունակութիւնը պէտք է համարուի 1964-ին յոյներու արտաքսուումը:

Դասախօսը ունի շատ կարեւոր հաստատումներ նաեւ պատահածներու ուրացման գործընթացին համար: Ան կ'ըսէ թէ «էթնիկ մաքրագործում, ցեղասպանութիւն կամ կոտորածի նման յանցագործութիւններուն կը յաջորդէ ուրացումը: 6-7 Սեպտեմբերի դէպքերուն մէջ մեղաւորի դիրքով յայտնուողները խոր լուծեան մատնուած են, որ կարելի է ուրացում համարել: Բացի այդ շրջանի Ներքին Գործոց Նախարար Նամըք Կետիքէ ոչ ոք հրաժարած է: Պաշտօնակեղծներէ շատեր կարճ ժամանակ անց վերատիրացած են իրենց պաշտօններուն: Թուրքիոյ մէջ 6-7 Սեպտեմբերի դէպքերուն առնչութեամբ իրաւաւորներու մը երբեք չէ եղած»:

Ան նոյնիսկ կը հաւատայ թէ պատահածներու անուանումը անգամ որպէս 6-7 Սեպտեմբերի դէպքեր անընդունելի ուրացում մըն է: «Առանց անունը ճիշդ կոչելու կարելի չէ առերեսումի մասին խօսիլ: Բայց ընդհակառակը մեր երկրին մէջ առերեսումը սպառնալիք մը ըլլալով կը դիտուի եւ մարդիկ կ'ուզեն միայն ու միայն իրենց արդարութեան մասին լսել»:

Հարցազրոյցի շարունակուող բաժիններուն մէջ, երբ թղթակիցը կը հարցնէ թէ արդեօք այս երկիրը այդ դէպքէն տուժածներուն կրցա՞ւ վստահեցնել թէ նման բաներ անգամ մը եւս չեն պատահիր, պատմաբանը այս հարցումին կը պատասխանէ բոլորին մտահոգութիւն պատճառելու արժանի կերպով: «Յիշենք 1894-96-ի հայոց կոտորածները: 1908-ին սահմանադրութիւն հռչակուեցաւ ու հայեր սկսան մտածել թէ այդ օրերը մնացած են

հեռաւոր անցեալի մէջ: Ապա եկած մեծ ցնցումը 1909-ին՝ Ատանայի կոտորածը: Մարդիկ կարծեցին թէ այս կարեւոր ճանապարհորդութեան ընթացքին հաւանական պատահար մըն է կատարուածը: Բայց շուտով վրայ հասաւ 1915-ը: Յոյսեր կային որ հանրապետութեան հռչակումով նոր էջ մը կը բացուի երկրի մէջ: Այդ միջոցին ալ գործադրուիլ սկսաւ բոլորիս ծանօթ թրքացնելու քաղաքականութիւնը: Երկրի փոքրամասնութիւնները արտերկրի հետ գոյացած բոլոր ճգնաժամերուն իրենք զիրենք տեսան պատանդի դիրքին մէջ: Մէկ կողմ դնենք -այսպէս բաներ անգամ մըն ալ չեն պատահիր- համոզումը, ի գորու եղաւ -ամէն վայրկեան կրնայ պատահիլ- վախազու սարսափը»:

Այս առթիւ շահեկան զրոյց մը ունեցանք նաեւ բուրջկամարտիկ Կարպիս Զաքարեանի մենագրութիւնը համարուող «Ո՛ւր ես Կարօ» գիրքի հեղինակ Էմինա Թեմելի հետ: Այս վերջինը հաստատեց թէ ինք առաջին անգամ այս գիրքի նախապատրաստութեան շրջանին լսած է 6-7 Սեպտեմբերի պատահարները: «Թէ տարիքի բերմամբ

եւ թէ պոլսեցի չըլլալու հետեւանքով նախապէս պատկերացում մը չունէի այս դէպքերու մասին: Զարհուրելով լսեցի Կարպիս Զաքարեանի եւ իր բարեկամներուն այդ դէպքերու մասին վկայութիւնները: Այդ օր Զաքարեան պատահմամբ կը հանդիպի ոստիկանի մը գոր ինք ճանչնալով կը զգուշացնէ ժամ առաջ տուն երթալու մասին: «Շուտով տուն գնայ- կը զգուշացնէ ոստիկանը: Ապա լուռ կը մնայ: Ոչ մէկ բացատրութիւն թէ ինչո՞ւ պէտք է շուտ տուն վերադառնայ: Այդ հարցումին պատասխանը Զաքարեան կը տեսնէ իր տան փողոցին անկիւնը հասնելով: Կը տեսնէ խորտակուած խանութները, տուները, բայց կը դժուարանայ այդ տեսածներուն իմաստ վերագրելու մէջ: Ի՞նչ էր պատահածը, ի՞նչ եղած էր, որ մարդիկ այսպէս վայրագօրէն կը յարձակէին քրիստոնեաներուն սրբավայրերուն, տուններուն կամ խանութներուն վրայ: Կը թալանէին ամէն ինչ, կը սրբապղծէին բոլոր սրբութիւնները»:

«ԱԿՕՍ»

ԱՆՃԵՐՈՒ ՓՈՒՓՈՒՄԻՆԸ ԲԱՆԱՐԱՐ ՉԷ

Շարունակուած էջ 1-էն

Լորաբար ապաւինելով միջազգային վարկերու վրայ: Ինչ կը վերաբերի 2018-էն ետք վարչապետ մնալու մասին իրեն տրուած խոստումին, այդ եւս մեծ հարցականի տակ է: Օրըստօր կ'ամրապնդուի այն կարծիքը, որ Սերժ Սարգսեան պատրաստ չէ իշխանութիւնը յանձնելու մէկ ուրիշին:

Այսպիսով, Կարէն Կարապետեանի օրինակը անգամ մը եւս կու գայ փաստելու, որ Հայաստանի դիմագրաւած հարցերու լուծումը կապուած չէ անձերու փոփոխութեամբ: Արմատները շատ աւելի խորքային են ու պայմանաւորուած համակարգային փոփոխութեամբ, որու հետեւ կարը չտեսնուիր առայժմ:

«ՄԱՍԻՍ»

Նոր Բացայայտում

Շարունակուած էջ 1-էն

վարչապետի փոխանորդին միջեւ սերտ կապերու մասին կը վկայէ նաեւ այն հանգամանքը, որ Սաֆա-

րովի արտայանձնումէն շատ չանցած 2012 թուականի Յունիսին Պաքու կատարած այցի ընթացքին Օրպանը դիմաւորած է ինք՝ Եաբուկ էյուպով:

GARNI

Nourish your hair with natural products

www.GarniUSA.com
Pasadena, CA 91102, USA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ՀԱՇՄԱՆՂԱՍ ԵՒ ԿԱՐԻՔԱԻՈՐ ԵՐԵՒԱՆԵՐՈՒՆ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՏԱՐԵԿԱՆ 18-ՐԴ ԹԵԼԵԹՈՆԸ

ԽԱԶԻԿ ԾԱՆՈՅԵԱՆ

«Տեր Աստուած փառքը քեզ, Օգնիր որ զօրանանք, Հօգը Հայաստան դառնանք»

Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 21, 2017-ին մեր հայրենիքի վերանկախացման տարեդարձին առիթով, աշխարհատարած ողջ հայութիւնը, արդար հպարտութեամբ պիտի նշէ մեր հայրենիքի քանավեցամեայ անկախութիւնն ու նուաճումները և, ի հարկէ, պիտի մաղթէ, որ շուտափոյթ լուծուծ գտնեն իր դժուարութիւնները, տեղապլերը և ընկրկումները:

Ա.Մ.Ն.ի Կլէնտէլ քաղաքին մէջ, տօնական և միասնականութեան ամենէն գեղեցիկ օրինակը տալով, այդ օր, Սեպտեմբեր 21, 2017, կէսօրէ ետք ժամը 4-էն մինչև կէս գիշերի ժամը 12-ը AABC-TV-էն և ARTN TV 388-էն տեղի պիտի ունենայ մեր քաղաքին մէջ հայրենակերտման, ազգակերտման և մարդակերտման ամենէն գեղեցիկ, սուրբ և պատուական գործին, հայրենի ծնողազուրկ, հաշմանդամ և կարիքաւոր երեխաներուն օգնութեան ի նպաստ, ճոխ և խիստ հետաքրքրական 18-րդ տարեկան թելեթոնը:

Այս տարի եւս, ինչպէս անցած Յուլիս 2016-2017 թուականին, ֆոնդիս նախագահ՝ Յովհաննէս Բալայեանի միջոցաւ մեծաշուք բացումը կատարուեցաւ Գիւմրիի 2-րդ մանկա-դպրոցական «Լապտերիկ», 34 հազար քառ. ոտք տարածք ունեցող, բոլորովին անգործածելի շէնքը: Իսկ այսօր, «Լապտերիկ»ը դարձած է 300-է աւելի Գիւմրիի մանուկներու համար պալատանման մասնաշէնք, և ինչո՞ւ

չէ, սեփականութիւն...

Ֆոնդի Գործադիր Մարմինը մեծ ուրախութեամբ հպարտ է յայտնելու, որ մեր ազնիւ, բարի խղճի տէր հայրենակիցներու օգնութեամբ և միջոցաւ, միայն Գիւմրիի մէջ տասը ամսուայ՝ 2016-2017-ի ընթացքին հիմնովին վերափոխուեցան, աւերուած և անգործածելի վիճակի մէջ գտնուող երկու մասնատուներ (56 հազար քառ. ոտք տարածքով): Միայն այդ երկու կառուցներու մէջ այսօր ապահով, հանգիստ պայմաններու մէջ կ'ապրին կամ կը յաճախեն 600-ի շուրջ մանուկ երեխաներ և պատանիներ:

Իսկ տարիներու ընթացքին հինադրամն կողմէ վերանորոգուած

9 (իննը) մանկատուն-դպրոցներէն կ'օգտուին 1900-է աւելի մեր հայրենի ազիզ երեխաները: Աստուած իրենց պահպան...

Տեղին է յիշեցնել, որ 1999 թուականէն, մեր հիմնադրման օրէն, ամէն տարի Ս. Ծննդեան տօներու առիթով, Կողանդ Պապան՝ Ձմեռ Պապիկն ու Ջիւնանուշը կ'այցելեն, նուէրներ կը բաժնեն և հանդիսութիւններ կը կազմակերպուին Երեւանի Արամ Խաչատրեան համերգասրահին մէջ, որմէ յետոյ պատանի արուեստագէտներու խումբը կ'այցելէ 30-40 քաղաքներ, ի մասնաւորի գիւղեր, մինչև յատկապէս սահմանային շրջաններ համերգներով և նուէրներով կ'ուրախաց-

նեն հազարաւոր մեր փոքրիկ սիրասուն երեխաները, զանոնք կայտառ պահելով և ինչո՞ւ չէ, անոնց պատգամելով, որ մենք իրենց երբեք չենք մոռնար...

Տեղին է յայտնել, որ ֆոնդի միջոցաւ տարիներու ընթացքին 1800-է աւելի մեծածաւալ տուփերով ուտելիքներ և հագուստեղէն է առաքուէր Հայաստանի որոշ մանկատուներուն:

Արդարեւ, որքան տարիները թաւալին, այնքան կը պայծառանայ և կը տեսնուի, այս հիմնադրամի Աստուածահաճոյ աշխատանքին գեղեցիկ արդիւնքը: 18 տարիներու ընթացքին հայրենաբնակ բազմահազար մանուկներ օգտուած են այս հիմնադրամի ծառայութիւններէն, կառուցած և նորոգած շէնքերէն, և այսօր անոնցմէ շատերը արդէն մեր հայրենիքի պահպանման և հզօրացման աննկուն երիտասարդներն են:

Անոնցմէ շատերը Հայրենիքի և Արցախի սահմաններուն վրայ նենգ թշնամիէն մեր ժողովուրդը պաշտպանող քաջարի զինուորներն են, իսկ քաղաքին մէջ՝ պարկեշտ և նուիրեալ, հայրենասէր երիտասարդներն են, որոնք իրենց նպաստը կը բերեն հայրենակերտման գործին:

18 տարի առաջ Կլէնտէլ ապրող խումբ մը հայեր, գլխաւորութեամբ գաղութիս ծանօթ հրապարակագիր, ազգային-հասարակական՝ «Քաջ Նազար» հեռատեսիլի, նոյն անունով լրջ տեսնող ամաս-

Շար.ը էջ 19

18-րդ ԱՄԵԱԿԻ ԹԵԼԵԹՈՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ԲԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԵՒ ԲԱՇՄԱՆՂԱՍ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ
ԵՒ ՆՐԱՆՑ ՄԱՆԿԱՍՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈՎՈՒԹԵԱՆ

ARMENIAN AMERICAN ORPHANS DISABLED CHILDREN'S FUND

18th ANNIVERSARY TELETHON 5:00 P.M. - 11:00 PM

ON SEPTEMBER 21, 2017

18th Annual telethon will be broadcasted live from Charter Spectrum's ARTN (388) AABC (384) and High Vision (381)

WWW.FOROURKIDS99.COM

818-239-6880 818-246-0125 HOVANES 818-747-3276 ALEX

NON - PROFIT AND CHARITABLE ORGANIZATION 501© 3 CHARITY ID#27-1381531

MAIN SPONSORS

WE LOVE YOU

French, German Envoys See No Hurdles To EU-Armenia Accord

YEREVAN -- A landmark agreement to deepen the European Union's relations with Armenia will most likely be signed as planned in November, Germany's and France's ambassadors in Yerevan said on Tuesday.

"At the moment there are no circumstances that could hamper that process," the German envoy, Matthias Kiesler, told a joint news conference with his outgoing French counterpart, Jean-Francois Charpentier.

"I consider the new agreement a great success and believe that if signed, it will open up new and multiple opportunities for deepening EU-Armenia cooperation," added Kiesler.

Charpentier likewise said that "all prerequisites are in place" for the signing of the Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement (CEPA) during an EU summit in Brussels slated for November 24. Armenia would thus become the first member of the Rus-

sian-led Eurasian Economic Union to have such an "ambitious" deal with the EU, he said.

The CEPA, which was finalized in March, is meant to deepen the EU's political and economic relations with Armenia. It reportedly contains the main political provisions of a more far-reaching Association Agreement which the two sides nearly concluded in 2013.

President Serzh Sarkisian prevented the signing of that agreement with his unexpected decision to seek Armenia's accession to the EEU. The move was widely attributed to Russian pressure exerted on the Armenian government.

The head of the EU Delegation in Yerevan, Piotr Switalski, said last week that officials in Brussels are making final preparations for the signing of the accord with Armenia at the November summit.

Bako Sahakian Sworn in as Karabakh President for Another Term

STEPANAKERT -- Bako Sahakian, Nagorno-Karabakh's president, was sworn in for another term on Thursday almost two months after local lawmakers voted to extend his decade-long rule.

Sahakian, 57, was reelected after serving two consecutive five-year terms. He was not allowed to stay in power longer before Karabakh enacted a new constitution in a referendum held in February.

The new constitution calls for the Armenian-populated region's transition by 2020 to a fully presidential system of government which will lead to the abolition of the post of prime minister. The authorities in Stepanakert say this change will put Karabakh in a better position to cope with the unresolved conflict with Azerbaijan. Their opponents maintain, however that Sahakian is simply keen to cling to power.

Sahakian will continue governing Karabakh as an interim president until

2020. His candidacy for that post was backed in July by 28 of the 33 members of the Karabakh parliament representing three political parties allied to him.

Sahakian pledged to implement democratic reforms, strengthen Karabakh's security and ensure continued economic growth of the local economy in his speech at an inauguration ceremony held in Stepanakert. "We are going to do everything to protect the honor and dignity of the Armenian people," he declared.

The Karabakh leader again did not clarify whether he will run in the next presidential election due in 2020.

Vitaly Balasanian, the secretary of Karabakh's presidential Security Council, suggested in July that Sahakian is unlikely to seek another reelection in 2020.

A retired army general, Balasanian was the main opposition candidate in Karabakh's last presidential ballot held in 2012.

Documents Implicate Hungary for Notorious Deal with Azerbaijan in "Selling" Axe-Murderer Ramil Safarov

YEREVAN (Armenpress) -- The recent revelations about Azerbaijan's state sanctioned money-laundering and bribery scheme has uncovered some notorious details involving Baku's relations with Hungary.

In 2012, at the same time when Hungary extradited the Azeri axe-murdered Ramil Safarov, who had killed an Armenian officer, more than 7 million dollars were transferred to a bank account under the name of an Azerbaijani official's son in the Hungarian MKB bank.

In a report of the anti-corruption Átlátszó website, the new details prove that by extraditing Safarov, Hungary actually had a hidden agenda other than strengthening its political ties with

the country.

The MKB account was linked with an offshore company, which was closely tied with the Azerbaijani government. The money was transferred to Hungary through Metastar Invest LLP to the account which was in turn linked with an offshore company called Velasco International.

It is noteworthy that the 7 million USD transaction coincided with the "expansion" of diplomatic relations between Hungary and Azerbaijan. In 2014, Hungary's PM Viktor Orban met with Azerbaijan's President Ilham Aliyev in Budapest, and the sides signed an agreement on strategic coopera-

Continued on page 4

Two Turkish-Americans Erdogan Supporters Stand Trial in Washington, DC

WASHINGTON, DC (VOA) -- Two Turkish-American men involved in a brawl at the Turkish Embassy earlier this year pleaded not guilty to assault charges in a Washington, D.C., courtroom Thursday.

Sinan Narin of Virginia and Eyup Yildirim of New Jersey faced charges of felony aggravated assault as well as making assault threats.

Court documents from Thursday indicate the men both entered pleas of not guilty and asked for a jury trial.

Eighteen people, many of whom were members of the Turkish president's security detail, were indicted for allegedly attacking protesters outside the Turkish ambassador's residence on May 16. All 18 were charged with conspiracy to commit a crime of violence, a felony punishable by a maximum of 15 years in prison. Several faced additional charges of assault with a deadly weapon.

D.C. police have arrested four suspects with U.S. addresses, including Narin and Yildirim; but warrants are still out for 14 Turkish security officers.

Another suspect — Ayten Necmi of New York — is due in court September 22, while the case of the fourth detainee, Jalal Kheirabaoi of Virginia, has been dismissed.

The brawl took place outside the residence of Turkey's ambassador to Washington shortly after U.S. President Donald Trump met with Turkish

President Recep Tayyip Erdogan at the White House.

Video of the protest recorded by VOA's Turkish service shows what appear to be security guards and some Erdogan supporters attacking a small group of demonstrators.

Men in dark suits and others were recorded repeatedly kicking one woman as she was curled up on a sidewalk. Another wrenched a woman's neck and threw her to the ground. A man with a bullhorn was repeatedly kicked in the face.

After police officers struggled to protect the protesters and ordered the attackers to retreat, several suspects dodged the officers and continued the attacks.

The Turkish Embassy claimed that Erdogan's bodyguards were acting in "self-defense" during the incident, and that the protesters were affiliated with the Turkish left wing PKK or Kurdistan Workers' Party.

The PKK has waged a three-decade long insurgency in southeast Turkey.

Sarkisian Awards Armenian Mayor's Son Charged with Deadly Car Accident

YEREVAN (RFE/RL) -- President Serzh Sarkisian has controversially awarded a medal for academic excellence to the teenage son of an Armenian town mayor charged with running over and killing a man with a government-owned car.

The 16-year-old Razmik Danielian, whose father Aram has governed the town of Hrazdan for almost 15 years, was among more than 100 schoolchildren who were awarded for their good grades on August 29. "I want to thank you for your deep curiosity and hard work," Sarkisian said at a ceremony held in the presidential palace in Yerevan.

The ceremony came almost three months after a 58-year-old resident of Hrazdan, Valeri Torosian, was hit by a car and died in hospital shortly afterwards. According to Armenia's Investigative Committee, the car belonging to the municipal administration was driven by Razmik Danielian and violated traffic rules.

Danielian has no driving license because of his young age. The law-enforcement agency decided not to keep him in custody pending investigation.

The Hrazdan mayor, who is affiliated with Sarkisian's ruling Republican Party of Armenia (HHK), acknowledged later in June that his son caused the deadly accident.

Sarkisian's decision to hand the state award to the delinquent teenager has prompted strong criticism from independent Armenian media outlets. Some media commentators have portrayed it as further proof of impunity enjoyed by senior government officials, their cronies and relatives.

Education Minister Levon Mkrtchian, who also attended the award ceremony, dismissed the criti-

cism when he spoke to reporters on Thursday. He insisted that Sarkisian did not know that the school student from Hrazdan is the mayor's son. Danielian and the other students were nominated for the awards by the Education Ministry, he said.

"Why should [the president] know or not know that? After all, the medals are given for academic excellence," added Mkrtchian, who is a senior member of the Armenian Revolutionary Federation (Dashnaksutyun), the HHK's junior coalition partner.

Meanwhile, it remains unclear when the criminal investigation into the Hrazdan accident will be completed.

"The investigation is continuing," Sona Truzian, a spokeswoman for the Investigative Committee, told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am). "We established that an underage person was at the wheel and he is prosecuted as the suspect in the case."

Truzian claimed that forensic tests conducted so far produced no definitive results on the precise circumstances of the accident and that investigators have ordered more such tests because of that. "We need to receive a [forensic] conclusion before we can make a final evaluation," she said. "The extent of any individual's guilt has to be determined on the basis of forensic examinations."

Armenian Official Hails Israeli Freeze on Drone Sales to Azerbaijan

YEREVAN -- A senior Armenian military official has praised Israeli authorities' reported decision to halt exports to Azerbaijan of "suicide" drones manufactured by an Israeli company accused of using them against an Armenian army position.

In a newspaper interview published this week, Deputy Defense Minister Davit Pakhchian echoed those accusations, saying that Israeli arms dealers have repeatedly struck Armenian targets at the behest of Azerbaijani officials.

The company in question, Aeronautics Defense Systems (ADS), said last week that the Israeli Defense Ministry's export control agency has at least temporarily banned it from delivering a batch of Orbiter 1K drones to a key foreign client. In a statement, ADS said it was due to supply \$20 million worth of such unmanned aircraft, capable of carrying special explosive payload, to the client in 2017-2018.

The ADS statement did not specify the buyer of the sophisticated weapon. But it did attribute the ban to an ongoing inquiry conducted by the

Israeli agency.

The Israeli newspaper "Maariv" reported on August 13 that the agency launched an investigation after receiving a formal complaint stemming from ADS's commercial dealings with the Azerbaijani government. It said ADS representatives traveled to Azerbaijan earlier this summer to finalize a contract for the sale of Orbiter drones to the Azerbaijani military.

The paper claimed that two Israeli drone operators working for the company rebuffed Azerbaijani officials' demand to demonstrate the use of the deadly drone by hitting the Armenian position with it. But other, more senior ADS executives agreed on launch the deadly craft on the target, according to "Maariv." ADS denied the report.

"Naturally, I find the Israeli Defense Ministry's decision positive, but they must be consistent," Pakhchian told the Armenian military's "Hay Zinvor" newspaper. "That incident may have been exposed, but I am convinced that there have been many more such cases." Pakhchian did not elaborate.

Senate Appropriations Committee Ensures Continued Funding to Artsakh

WASHINGTON, D.C. -- The Senate Appropriations Committee adopted the Fiscal Year (FY) 2018 State, Foreign Operations, and Related Programs (SFOPS) appropriations bill, which ensures continued funding to Nagorno Karabakh (Artsakh), reported the Armenian Assembly of America (Assembly).

The "Committee recommends assistance for the victims of the Nagorno-Karabakh conflict in amounts consistent with prior fiscal years, and for ongoing needs related to the conflict." The Committee urges a peaceful resolution to the conflict, which, given Azerbaijan's recent and unprecedented attacks against Armenia and Artsakh, underscores the importance of implementing an accurate cease-fire monitoring system along the line of contact.

The Committee also adopted an amendment offered by Senator Chris Van Hollen (D-MD), which would prohibit arms sales to the Turkish Presidential Protection Directorate in light of the vicious attack by Turkey's security detail in Washington, D.C. against peaceful protesters on May 17, 2017. Last week, nineteen people, including 15 Turkish security officials, were indicted as a result of this attack in front of the Turkish Ambassador's

residence during President Recep Tayyip Erdogan's visit.

The bill also maintains Section 907 of the FREEDOM Support Act, restating the six customary exemptions for humanitarian and other assistance to Azerbaijan. The Assembly continues to call for full enforcement of Section 907 given Azerbaijan's hostile and aggressive actions against Armenians.

As part of the Manager's amendment package, Senator Dick Durbin (D-IL) included bill language on visa restrictions for Azeri officials "about whom the Secretary of State has credible information have been involved in the wrongful imprisonment of Mehman Aliyev, the director of Turan, Azerbaijan's last remaining independent news outlet." Similarly, Senators James Lankford (R-OK) and Jeanne Shaheen (D-NH) included language regarding visa denial for Turkish officials involved in prolonging the unlawful detention of U.S. citizens in Turkey.

The bill also promotes international religious freedom and protection for persecuted religious minorities, particularly in the Middle East. The \$25 million programs also includes \$5 million for atrocities prevention programs.

Armenia Clarifies Stance On Troop Deployment To Syria

Armenia is ready, in principle, to send a demining team to Syria as part of a multinational "coalition" that could be formed by Russia, the Defense Ministry in Yerevan said on Monday.

A top Russian military official said late last month that Armenia and Serbia have expressed readiness to join such a coalition which Russia hopes would help its troops clear landmines in the war-torn country. Moscow formally proposed its creation at the United Nations in April.

The Armenian government did not immediately confirm the Russian official's statement. A spokesman for President Serzh Sarkisian said only that official Yerevan will make a statement "when a decision is made and all issues are clarified."

In a written statement to RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am), the Defense Ministry clarified that the Armenian and Russian militaries already held "preliminary working discussions" last year on the possibility of Armenia's participation in "humanitarian demining efforts in Syria."

"During the discussions, Armenia expressed readiness to consider possibilities of becoming involved with

a humanitarian demining detachment - in case of the launch of such an initiative, the Syrian government's consent, and observance of all international legal procedures -- in those parts of Syria where there are no ongoing hostilities," said the statement.

"At the moment, the Armenian Defense Ministry has no information regarding the course of the formation of the coalition, its composition and especially time frames for its deployment," it stressed.

The issue was also on the agenda of Russian Foreign Minister Sergey Lavrov's April 2016 visit to Yerevan. Lavrov discussed possible Armenian involvement in demining operations in the historic Syrian city of Palmyra when he met with his Armenian counterpart Edward Nalbandian. "I hope that our joint initiative can be implemented," he said after the talks.

It is not clear whether Sarkisian and Russian President Vladimir Putin spoke about Syria when they met in the Russian city of Sochi on August 23. The Armenian presidential press service said they discussed "topical international and regional issues."

Armenia is a member of the Collective Security Treaty Organization (CSTO), a Russian-led military alliance of six ex-Soviet states.

Aliyev Pardons Russian-Israeli Blogger Aleksandr Lapshin

BAKU (RFE/RL) — Aleksandr Lapshin, a Russian-Israeli blogger jailed in Azerbaijan for travelling to Nagorno-Karabakh, was pardoned by President Ilham Aliyev on Monday after reportedly attempting to commit suicide.

A senior aide to Aliyev, Ali Hasanov, said he will most likely be sent to Israel within the next few days. Hasanov also revealed that Lapshin is currently receiving medical assistance after he tried to kill himself while in Azerbaijani custody.

According to Azerbaijan's Justice Minister, Lapshin attempted to take his own life on Sunday in protest a delay in his extradition to Israel. "Thanks to the vigilance of prison guards, the suicide attempt was thwarted," the ministry's Penitentiary Service said in a statement cited by Azerbaijani media.

Aliyev's decree coincided with the start of Azerbaijani Defense Minister Zakir Hasanov's visit to Israel.

The 40-year-old blogger, who has Israeli, Russian and Ukrainian citizenships, was detained in Belarus's capital Minsk on an Azerbaijani arrest warrant last December. The Belarusian authorities extradited him to Azerbaijan in February, prompting strong criticism from Armenia and Russia as well

as Western watchdogs like Amnesty International. Azerbaijan rejected the criticism.

An Azerbaijani court sentenced Lapshin to three years in prison in July. It said he illegally crossed Azerbaijan's internationally recognized borders when he travelled to Karabakh via Armenia in 2011 and 2012. Lapshin gave detailed accounts of those visits on his Russian-language travel blog.

The blogger pleaded not guilty to the accusation during his trial. At the same time, he said he now understands that his trips to Karabakh offended many Azerbaijanis.

Years before his arrest, Lapshin was placed on an official Azerbaijani blacklist of several hundred non-Armenian foreigners who have visited Karabakh without Baku's permission. Nevertheless, he was able to travel to Azerbaijan in June 2016 and post a series of detailed blog entries on his mixed impressions about the oil-rich country.

In particular, Lapshin suggested that the Azerbaijani authorities have squandered their massive oil revenues. "Despite 25 years of oil bonanza, the country is hardly different from neighboring Armenia and Georgia in terms of socioeconomic development," he wrote.

Archeological Finds From 8-6th Centuries BC Revealed in Metsamor

Armenian-Polish working group of archeologists has restarted its excavations in Metsamor at September 1 and has already registered some results, Artsakhpress reports.

New rooms have been revealed in the municipal part of the territory, as well as graves, human skeletons, metal tools which are preliminary attributed to 8-6th centuries BC.

The archeologists try to trace the changes in the territory from the Late Bronze Age to the period of Achaemenides. According to the copilot of the expedition, the Head of the Institute of Archeology in the University of Warsaw, professor Krzysztof Jakubiak, Metsamor has an important role among the settlements of the Ararat Valley in this aspect.

Religious Leaders of Russia, Armenia, and Azerbaijan Sign Joint Statement

YEREVAN (Armradio) — On September 8, as a result of the trilateral meeting of the spiritual leaders of the region in Moscow, Russia; His Holiness Karekin II, Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians; His Holiness Kirill I, Patriarch of Moscow and All Russia; and Sheikh ul-Islam Allahshukur Pashazade, Grand Mufti of the Muslims of the Caucasus, made the following statement:

Today, we the spiritual leaders of Azerbaijani and Armenia, once again met in Moscow at the invitation of Patriarch Kirill of Moscow and All Russia, to discuss ways of a peaceful settlement of the Karabakh conflict,

without which it is impossible to achieve reconciliation and comprehensive security in the Caucasus.

We attach a special significance to the consistent development of the peacekeeping dialogue, the continuation of the negotiations, and the international community's mediatory efforts which will help to achieve a comprehensive settlement of the conflict.

We are convinced that disagreements can be overcome, relying on the moral values of kindness, love for thy neighbor, mutual forgiveness, and benevolence; propagated by the principles of good-neighborliness and traditional religions.

AGBU Central Board Donates \$50,000 in Support of Hurricane Harvey Relief Efforts

NEW YORK -- The Central Board of Directors of the Armenian General Benevolent Union (AGBU), through special relief contributions, will donate \$50,000 to the American Red Cross in support of Hurricane Harvey Emergency Relief.

As part of its longstanding commitment to humanitarian aid, AGBU has always responded to the plight of people impacted by conflict and natural disasters. Local chapters and Young Professionals groups also carry on this longstanding tradition mobilizing to address local needs during times of crisis.

Natural disasters like Hurricane Harvey create more needs than any single organization can meet on its own. The American Red Cross is collaborating with communities, government agencies, non-profits and businesses to help fund and coordinate emergency relief efforts. We encourage our members and sup-

porters worldwide to continue to donate to organizations that are providing relief efforts.

The American Red Cross is working along the Gulf Coast to rescue people, evacuate homes and provide emergency supplies, food, water, shelter, counseling and other assistance. Approximately 42,000 people sought refuge in 258 Red Cross and partner shelters across Texas while some 2,000 disaster workers are on the ground.

The Eastern Diocese of the Armenian Church of America is advocating to help provide relief to the people of the St. Kevork Church community, as many Armenian families are now displaced. Please visit <https://armenianchurch.us/donate/> to support the Diocese's relief efforts by donating to the St. Kevork Flood Relief.

To donate to the American Red Cross, please visit <https://www.redcross.org>

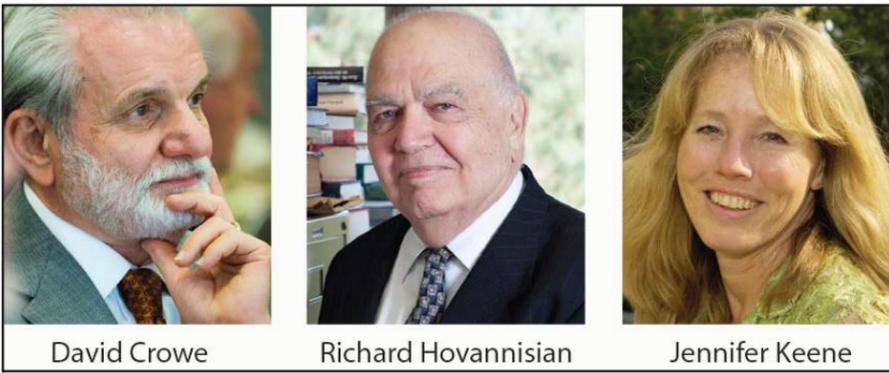
"During the Early Iron Age Metsamor had been a city and was destroyed by the Urartians. Now graves are found, other finds are revealed, evidences of demolition are registered. They enrich our understanding of the influence of Argishti the First and the later Urartians on Metsamor", Jakubiak said.

At the moment anthropological materials are being studied, while the organic materials, such as charcoal

and others, will be sent abroad for a laboratory study. It will help to date the finds correctly.

Professor Jakubiak participated in many archeological expeditions in Syria, Lebanon, Egypt and Iraq. "Armenia is a country which bears Christian-European values and it is easy to work here. My Armenian colleagues have enough experience and knowledge. Armenian people are frank and friendly", he said.

Chapman University Presents “Knowledge Without Action: The Case of Germany During the Armenian Genocide in the Ottoman Empire”

David Crowe

Richard Hovannisian

Jennifer Keene

ORANGE, CA – Chapman University’s Rodgers Center for Holocaust Education will host a conversation on the Armenian Genocide with distinguished scholars and Chapman University Presidential Fellows Dr. Richard Hovannisian and Dr. David Crowe. Their conversation will focus on recent research on the Armenian Genocide, including the foreign office records of Germany, Turkey’s most important ally during World War I. These detailed reports of German diplomats, missionaries, and businessmen raise the crucial question of why knowledge alone is not sufficient to stop genocide. The event is part of the Center’s series “History, Memory, Justice.”

Dr. Richard Hovannisian is Professor Emeritus of History at UCLA and Adjunct Professor of History at USC. He has published more than 30 volumes on Armenian history and culture, including *Looking Backward, Moving Forward: Confronting the Armenian Genocide*.

Dr. David Crowe is Professor of History Emeritus at Elon University and the author of the definitive biography on Oskar Schindler, as well as numerous books on the history of genocide, including *War Crimes, Genocide, and Justice: A Global History*.

The conversation will be moderated by Dr. Jennifer Keene, Chair of the Department of History in Chapman

University’s Wilkinson College of Arts, Humanities, and Social Sciences and current President of the Society of Military History.

This event will take place September 26, at 7 p.m., at Chapman University’s Fish Interfaith Center – it is free and open to the public. Parking for events is available on campus in the Fred L. Barrera Parking Structure on Sycamore Street and the Lastinger Parking Structure on Walnut Avenue. Permits costing \$2 for two hours and \$3 for four hours may be purchased at each structure.

About Chapman University

As an academically distinguished center of learning, Chapman University attracts extraordinary students and faculty from around the globe. Its ten schools and colleges foster a vibrant intellectual community, and provide extensive opportunities for students to learn, grow and discover alongside remarkable faculty. The University is home to 8,500 students pursuing bachelor, master and doctoral degrees, and is alma mater to more than 40,000 alumni found throughout the United States and the world. Now celebrating its 156th year, Chapman is known for its distinguishing strengths in leadership and civic engagement, in the arts and entertainment disciplines, and in specialized sectors of technology and science.

Screening of "They Shall Not Perish: The Story of Near East Relief" in Lexington

BELMONT, MA -- On Friday, October 13, at 7:30 p.m., the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) and the Near East Foundation (NEF) will present the Boston-area public premiere of the documentary film *They Shall Not Perish: The Story of Near East Relief*, at the Scottish Rite Masonic Museum (formerly National Heritage Museum), 33 Marrett Road, in Lexington, MA (at the intersection of Route 2A and Massachusetts Avenue). A post-film discussion will feature NEF Board Director and executive-producer of the film, Shant Mardirossian, with a panel of scholars. The program is free and open to the public and will be followed by a reception.

Produced by NEF Board Member Shant Mardirossian and award-winning director George Billard, the documentary *They Shall Not Perish* details the unprecedented humanitarian efforts of thousands of Americans who saved a generation of orphans and

refugees during the collapse of the Ottoman Empire and in the aftermath of the crisis that came to be known as the Armenian Genocide. The film teaches us the amazing role ordinary

The Promise to Screen at Fresno State on Friday, September 29

FRESNO -- The CineCulture Film Series and the Armenian Studies Program at California State University, Fresno, are sponsoring a special screening of the film *The Promise* at 5:00PM on Friday, September 29, in the Leon and Pete Peters Educational Auditorium (5010 N. Woodrow Ave., at the west end of the SaveMart Center, near Shaw and Woodrow Aves.), on the Fresno State campus.

Filmmaker and *The Promise* associate producer Carla Garapedian will be present as a discussant and to answer questions after the screening. She is the director of *Screamers*, a documentary film which focused on the problem of genocide in the world. The film featured the band “System of a Down,” and received international attention.

The Promise opened in theaters in April of 2017 and tells the story of the Armenian Genocide through a love story involving Michael (Oscar Isaac), a brilliant medical student, who meets Ana (Charlotte Le Bon). A romantic rivalry emerges between Michael and Ana’s boyfriend Chris (Christian Bale), a famous American photojournalist dedicated to exposing political truth. As the Ottoman Empire entered World War I and the Armenian Genocide began, their conflicting passions were deferred while they joined forces to try

citizens can play in responding to humanitarian crises.

Following the screening, Marc Mamigonian, NAASR Director of Academic Affairs, will moderate a panel discussion with Shant Mardirossian and scholars Dr. Taner Akçam, Kaloosdian-Mugar Professor of Armenian Genocide Studies at Clark University; Dr. Hayk Demoyan, Director of the Armenian Genocide Museum-Institute in Yerevan, Armenia; and Dr. Nora Nercessian, author of the study *City of Orphans: Relief Workers, Commissars and the Builders of the New Armenia* Alexandropol/Leninakan 1919-1931.

The one-hour documentary film features the stories of American diplomats, missionaries and relief workers who, as witnesses to the Armenian Genocide, responded to a call to action and mobilized the largest non-governmental international humanitarian movement undertaken by American citizens.

Narrated by six-time Emmy

to protect the Armenians and survive themselves. *The Promise* is directed by Academy Award winning filmmaker Terry George.

Admission is free, but seating is limited. The screening is open to the public and free parking is available at any of the adjacent Fresno State parking lots (near the corner of Shaw and Woodrow Avenues).

For more information about the presentation please contact the Armenian Studies Program at 278-2669, or visit our website at www.fresnostate.edu/armenianstudies.

award nominated actor Victor Garber, the film is set against a mix of historical footage, archival photographs and utilizes contemporary interviews from leading academic experts such as Taner Akçam, Peter Balakian, Keith David Watenpaugh, and the late Martin Deranian. In addition, the letters of American officials, relief workers and orphans are brought to life through the voices of leading actors—Michael Aronov, Kathleen Chalfant, Dariush Kashani, Andrea Martin, Ron Rifkin, Tony Shalhoub and Kara Vedder—taking the audience on a journey from the depths of cruelty to the triumphs of survival.

Shant Mardirossian, inspired by his grandparents’ escape and survival during the genocide, says he produced this film “not just to remember those we lost in the genocide, but to shed light on an important chapter of American history when ordinary citizens stood together against a great injustice and saved the lives of 132,000 orphans.”

Documents Implicate Hungary

Continued from page 1

tion. The sides went on to meet again in the future in a “warm environment”.

Metastar Invest LLP is the company which was used by Azerbaijan to pay off PACE lawmaker Luca Volonte, who is currently under investigation in Italy. Volonte himself was not only a “friend” of Azerbaijan, but also of Viktor Orban. Volonte branded the criticism against the Hungarian PM’s regime as “a witch hunt”.

Velasco International, who owned the account in the Hungarian bank, has close ties with Hungary and Azerbaijan. The company, which is

registered in the British Virgin Islands, is owned by Orkhan Eyyubov, the son of Azerbaijan’s deputy PM Yakub Eyyubov.

Átlászó revelations show that those involved included also an intelligence officer of Orban’s government, a representative of the PM’s chief advisor and other high-ranking officials.

Apparently Orban “sold” the ax-murderer to Azerbaijan for 7 million dollars.

Ramil Safarov, the notorious killer of the Armenian officer, was welcomed as a hero in Azerbaijan upon extradition.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԱՐԺԱՆԻ Է ՄԵԾ ՅԱՐԳԱՆՔԻ...

ՎԱՅԱՆ ԲԱՅԱՐԵԱՆ

Ժողովրդավարութեան կերտման ճանապարհին Եւրոմիութիւնը օգնում է Հայաստանին բոլոր ասպարէզներում, որոնցից մէկն էլ Հայաստանում խորհրդարանական ընտրութիւններն էին, որի համար Եւրոմիութիւնը 7 միլիոն Եւրոյատկացրեց Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւնները նոր տեխնոլոգիաների տեղադրումով իրականացնելու համար, իսկ ԵՄ-ի աջակցութիւնը Հայաստանին եղել է աւելին, քան 7 միլիոն Եւրոն:

2017 թ. Մայիսի 17-ին Հայաստանում գտնուող ԵՄ-ի դեսպան Պյոտր Սվիտալսկին յայտարարեց. «2017 թ. Ապրիլի խորհրդարանական ընտրութիւնները կատարեալ չէին, ԿԼՀ-ն և դատական մարմինները պէտք է դարձնել հանրային վստահութիւն վայելող կառույցներ»:

Այս յայտարարութիւնը դուր չեկաւ Հայաստանի ղեկավարներին: Նրան կոշտ արձագանքեցին ՀՀ Խօսնակ, ԱԺ փոխնախագահ Էդուարդ Շարմազանովը և արդարադատութեան նախարար Դաւիթ Յարութիւնեանը՝ այն համարելով ղեկավարի կողմից Հայաստանի ներքաղաքական կեանքին միջամտելու փորձ:

ԵՄ-ն 7 միլիոն Եւրոն յատկացրեց ընտրութիւնների արդարանցիկացման համար, սակայն նա հետևելով ընտրութիւնների գործընթացին յայտնաբերեց, որ ընտրութիւնները անկատար են եղել: ԵՄ-ն իր ծախսած փողի արդիւնքում սպասում էր արդար ընտրութիւններ:

«Կարէն Կարապետեանը հաշտեցրեց Դաւիթ Յարութիւնեանին ու Պյոտր Սվիտալսկուն» յօդուածում 2017 թ. Յուլիսի 14-ին «Կառուցողական երկխօսութեան յանձնառութիւն» ծրագրի պաշտօնական բացման ժամանակ ՀՀ-ում ԵՄ-ի պատուիրակութեան ղեկավար, դեսպան Պյոտր Սվիտալսկին իր բացման խօսքում ասաց, որ սա կառուցողական երկխօսութեան շրջանակում արդէն երրորդ ծրագիրն է: «Հայաստանը կարող է հպարտանալ իր քաղաքացիական ակտիւիզմով» և նշեց, որ եթէ նոյնիսկ գրանցուած ՀԿ-ներից, նախաձեռնութիւններից մի մասն է գործում, միևնույնն է, դա ուժեղ ներուժ է: Նա նշեց նաև, որ ՀԿ-ների վերաբերելը նոր օրէնքը ստեղծարար, ինչպէս նաև ֆինանսական միջոցներից օգտուելու հնարաւորութիւններ է բացում նրանց համար:

Ծրագրի պաշտօնական բացմանը ներկայ ՀՀ արդարադատութեան նախարար Դաւիթ Յարութիւնեանը նշեց, որ այս միջոցառմանը ներկայ է գտնուում ՀՀ վարչապետ Կարէն Կարապետեանի յանձնարարութեամբ. «Հաշուի առնելով այն հանգամանքը, որ կառուցողական երկխօսութեան յանձնառութեան տեսանկիւնից, բնականաբար, երբ մենք խօսում ենք երկխօսութեան մասին, միևս կողմը՝ կառավարութիւնը, պէտք է իր դիրքորոշումը արտայայտի, և ես այստեղ եմ, որ սեսեմ՝ մենք պատրաստ ենք ամբողջովին, խորապէս և անկեղծ համագործակցելու: Եւ սա յայտնում եմ վարչապետի խօսքը՝ ողջ կառավարութեան անուկնից»:

Ժողովրդական առածն ասում է. «Վերջին խօսքը սկզբից չեն ասում», որպէսզի յետոյ չստորանան դիմացինի առջև, այն էլ այնպիսի մի կազմակերպութեան ներկայացուցիչ ղեկավարի, որը ներկայացնում է Եւրոմիութիւնը, իսկ վերջինս աշխատում է ժողովրդի համար բարօրութիւն ստեղծել Հայաստանում...:

Եթէ կողմնակի աչքերով դիտենք, ապա իրօք ընտրութիւնները անցկացուել են ոչ մեծ խախտումներով, այսինքն Հայաստանի ժողովուրդը «մեծ վստահութիւն ունի» ներկայ կառավարութեան վրայ: Այնինչ այս ընտրութիւնները վատթարագոյնն էին Հայաստանում անցկացուած բոլոր ընտրութիւններից, որովհետև ներկայ կառավարութիւնը ժողովրդին ստորացրեց երկու ուղղութեամբ.

1. Այն մարդիկ, որոնք աշխատում էին կառավարութեան և նրան «ձուլում» օլիգարխների ենթակառուցներում (բուհերում, դպրոցներում, հիմնարկներում, գործարաններում, ճաշարաններում և այլն), ստիպուած էին քուէարկել ներկայ կառավարութեան օգտին, որպէսզի իրենց աշխատանքից չզատուին ու ընտանիքի համար մի կտոր հացի փող վաստակելուց չզրկուէին: Յիշենք դպրոցների տնօրէնների՝ վերնախաւի ճնշման տակ իրենցից կախման մէջ եղող ուսուցիչների ու նրանց հարազատների պարտադրանքով քուէարկելը:

2. Ներկայ ժամանակում Հայաստանում հսկայական գործազրկութիւն է տիրում և չաշխատողները, որոնք ոչինչ չունին կորցնելու, կաշառքներով ընտրեցին ներկայ կառավարութեան անդամներին: Այսօր ժողովրդի գոյութիւնը մի կտոր հացից է կախուած ու նա ամէն քայլի դիմում է այն ձեռք բերելու համար: Հետևաբար, ներկայ կառավարութիւնը դարձել է բռնատիրական (դիկտատորային) կառավարութիւն, որը իր նպատակներին հասնելու համար ոչ մի միջոցի առջև կանգ չի առնում և, դժբախտաբար, հետևանքը լինում է այն, որ մարդիկ ինչ գնով էլ լինի ձգտում են հեռանալ Հայրենիքից, իրենց գոյութիւնը ապահովելու համար այլ երկրներում, որը աղէտալի վիճակի առաջ է կանգնեցնում Հայրենիքը:

Սոյն թուի Յուլիս ամսուայ տուեալներով վերջին 12 ամիսներին Հայաստանի բնակչութիւնը նուազել է 12 հազարով: Լատ Ազգային վիճակագրական ծառայութեան վերջին հրապարակման, այս տարուայ Ապրիլի 1-ի դրութեամբ Հայաստանի մշտական բնակչութիւնը կազմել է 2 մլն 981 հազար մարդ, անցեալ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի 2 մլն 994 հազարի փոխարէն:

Չղադարող արտագաղթի և ցածր ծնելիութեան ցուցանիշներով Հայաստանի ժողովրդագրական վիճակը գնալով աղէտալի է դառնում: Հետևաբար Հայաստանը, նաև Արցախը կալուս ու ամուր պահելու համար Հայաստանի կառավարութիւնը պէտք է անյապաղ արտակարգ միջոցների դիմի արտագաղթը դադարեցնելու ու սպառնալիցութեան ծնելիութիւնը բարձրացնելու համար՝ նիւթակն միջոցներով քաջալերելով բազմազաւակութիւնը և ստեղծելով նորանոր աշխատատեղեր...:

ՀՀԿ-ն հսկում է բոլոր բնագաւառների ընտրութիւնների վրա: Այսպէս, Յունիսի 18-ին Կոտայքի Պռոշեան համալսարանում տեղի է ունեցել զիւղապետի ընտրութիւններ: Առաջադրուած էր երկու թեկնածու՝ գործող ՀՀԿ-ական Արթուր Մուրադեանի հետ պայքարում էր անկուսակցական, ինքնաառաջադրուած Արմենուհի Մելիքեանը: Վերջինս Լուրեր.com-ի թղթակցի հետ զրոյցում նշեց. «Հանրապետական կուսակցութեան հետ ոչ ոք չի կարող գլուխ հանել: ՀՀԿ-ն իր ամբողջ հնարաւորութիւնները օգտագործեց ինձ հետ պայքարելու համար, որպէսզի իր անգրագէտ թեկնածուին անցկացնի...: Կիսամեռ մարդկանց անկողիններից հանել 5000 դրամով բերել էին ընտրութեան...» (ընդգծումը իմն է-Վ.Բ.): 4000 ընտրողից ընտրութեանը մասնակցել են 2000-ը, որոնցից 250 հոգին ձայն է տուել Արմենուհի Մելիքեանին:

ՀՀԿ-ն այստեղ էլ իր «պարզ դէմքը» ցոյց տուեց: Սա, իհարկէ, նորութիւն չէր ժողովրդի համար, երբ խորհրդարանական ընտրութիւններում «կախարդական ճիպտի» մէկ հարուածով «ագնիւ ընտրութիւններ» էին անցկացուել՝ նախօրօք բռնաճնշումների ենթարկելով իրենցից կախուած մարդկանց և նաև կաշառքներ էին տուել, որպէսզի ընտրութիւնները «սահուն» անցնեն ու չնկատուեն իրենց խարդախութիւնները, որոնց մի մասը դպրոցների տնօրէնների արարքով ջրի երես դուրս եկան, երբ վերջիններս ստիպել էին իրենց ենթականերին ու նրանց հարազատներին քուէարկել իրենց ցանկալի պատգամաւորների օգտին:

Ժողովրդին կողոպտում են բոլոր կողմերից: Արդեօք երկնքից Աստծոյ հրամանն էր պէտք, որ ներկայ վարչապետ Կարէն Կարապետեանի կարգադրութեամբ ստեղծուէր Երևան-Չուարթնոց օդանավակայան-Երևան հանրային մեքենաների երթևեկութեան նոր երթուղի 300 դրամով (Չուարթնոց-Հանրապետական հրապարակ)՝ փորձնական: Սա հասարակ մի հարց է կառավարութեան համար, որ վաղուց իրականացուած պէտք է լիներ, բաց այդ եկամտաբեր երթուղու (տաքսու միջոցով) տէրերը տարիներ շարունակ միլիոնաւոր տոլարներ էին վաստակում: Եթէ հանրային երթուղին ներդրուի այդ եկամտունները կը նուազեն, որի հետևանքով այս անգամ էլ տաքսու վարորդներն են ըմբոստանալու, քանի որ նախկին եկամուտը չեն ունենալու նշուած երթուղուց...: Այլ հարց է, թէ նոր երթուղին ո՞ւմ գրպաններն է ուռճացնելու...:

2017 թ. Յունիսի 24-ի լուրերի հաղորդման համաձայն «Կառավարութեան նիստում հաստատման ներկայացուեց «Սեանայ լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետութեան օրէնքի նախագիծը», որը նախատեսում է 2017 թ. Սեանայ լճից ջրի բացթողման տարեկան առաւելագոյն չափաքանակ սահմանել մինչև 270 մլն խորանարդ մեթր՝ օրէնքով սահմանուածից 100 մլն խորանարդ մեթր աւելի: Այս քանակի չափով ջուր բաց թողնելը Սեանայ լճի մակարդակը նուազեցնելու է 84 սանտիմետրով, մինչդեռ Սեանի պահպանման ծրագրով՝ լիճն առա-

ջիկայ տարիներին կարիք ունի միայն ու միայն մակարդակի բարձրացման...:

Իհարկէ միամիտ զիւղացին կ'ուրախանայ, որ այդ ջրից ինքն էլ լիւր է կ'օգտուի իր գոյատեւելու հոգանքը թեթևացնելու համար: Սակայն լուրերը նշում են, որ իրականում այդ որոշումը կառավարութեան կողմից է մտնում Ազգային ժողով բոլորովին այլ նպատակներով: Ահա թէ ինչու. Սեանի մակարդակի աճը խանգարում է կառավարութեան «բարեկամ» օլիգարխների Սեանայ լճի ափերին ունեցած սեփականութեանը, որոնք կը վտանգուեն ջրի մակարդակը բարձրանալու դէպքում և նրանց տէրերը ստիպուած կը լինեն ձեռք քաշել իրենց ունեցած կալուածքներից: Միևս կողմից այսքան ջրի բացթողումը հնարաւորութիւն կը տայ Սեան-Հրազդան համակարգի ՀէԿ-երում լրացուցիչ արտադրել 97 մլն. կվտ ժամ էկեկտրաէներգիա: Իրենց նպատակը ուսական ՀէԿ-ի Սեան-Հրազդան կապակի էլեկտրաէներգիայի արտադրութեան աւելացումն է, որի համար այժմ էլ օգտագործում են Սեանը:

2017 թ. Յուլիսի 6-ին Ազգային ժողովը երկրորդ ընթերցմամբ ընդունեց (77 կողմ, 4 դեմ) Սեանայ լճից 100 մլն խորանարդ մեթր լրացուցիչ ջուր բաց թողնելու մասին օրէնքը: Կարծում եմ մեկնաբանութեան կարիք չկայ, միայն մի բացառութեամբ, որ ժամանակին Խորհրդային Հայաստանի մեր խոհուն ղեկավարները զգալով Սեանի վերացումով Հայաստանին սպասող աղէտը, ամէն ջանք գործադրեցին, որպէսզի ապահովեն նրա գոյութիւնը Արիւմ-Սեան ջրատարով, որի համար մենք հպարտանում ենք նրանցով՝ թէկուզ միայն այդ կառույցի իրականացման համար, սակայն Հայաստանի ղեկավարները ամէն տարի մի «մահանայ» գտնում են հնարաւորին չափով նրա մակարդակը բարձրացնելու փոխարէն իջեցնելու համար՝ յանուն կառավարութեան և նրա անդամների գրպանների շահերի: Էլ չենք նշում, որ որքան անլուծելի խնդիրներ են առաջանում նրա մակարդակի իջնելով...: Նշենք նաև, որ սոյն որոշման որպէս հետևանք, Սեանայ լճից կատարուած ջրաուի մօտ մէկ ամսուայ ընթացքին՝ Յունիս 20-ից Յուլիս 20-ը, ջրի մակարդակը նուազել է 10 սանտիմետրով...: Իսկ հայերս ամբողջ աշխարհով մէկ անընդհատ հետևում ենք Սեանի մակարդակի բարձրացմանը, թէկուզ նրա մէկ սմ բարձրացումով մենք մեզ 7-րդ երկնքում ենք զգում և սպասում, որ հրաշքն իրականանայ ու նա գտնի հնարաւոր ամենաբարձր մակարդակը՝ որոշ չափով վերականգնելով իր նախկին մաքրութիւնը և զեղեցկութեան մի մասնիկը...:

Աղէտալի վիճակ է տիրում Հայաստանի դպրոցներում, որի հետևանքով՝ նաև բուհերում: Վերջին լուրերը լաւ բան չեն խոստանում Հայաստանի կրթական մակարդակի մասին: Պարզուէլ է, որ բուհերում ընդունելութեան քննութիւնների ժամանակ շատ ցածր են եղել քննութիւն յանձնողների մակարդակը, և որոշ բուհերում էլ ընդունելութեան քննութիւնների անյաջող յանձնման հետևանքով բազմաթիւ ազատ տեղեր կան: Խորհրդային շրջանում մեր ուսանողների առաջադիմութիւնը

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՎԵՊ ԱՄԵՐԻԿԱՅԱՅ ՆՇԱՆԱԻՈՐ ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉ ԱՐՇԻԼ ԳՈՐԿՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեղինակ՝ Սարգիս Վահագն

ԳԱԳԻԿ ԽԱՉԻԿԵԱՆ
ԲԱՃԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒՔԵԱՆ
ԴՈԿՏՈՐ
(Շարունակուած նախորդ թիւէն)

Բացառիկ գրաւէութիւն ունի նշանաւոր մարդու մասին գեղարուեստական բարձր մակարդակով գրուած կենսագրական վէպը: Այն փոխադարձաբար միմիանց է մօտեցնում խոշոր անհատականութեանը եւ շարքային ընթերցողին: Հեղինակի գերխնդիրն է եղել բացահայտել 1915 թուականի կոտորածները բովոյժ անցած եւ հրաշքով ողջ մնացած հայ գեղանկարչի ճակատագիրը ԱՄՆ-ում 1920-ից 1940-ական թուականներին: Սա կենսագրական վէպի հեղինակային այն տարբերակն է, ուր գլխավոր հերոսի մանկութիւնը ներկայանում է ընթերցողին վերջուտների միջոցով, իսկ կերպարի ներքին ապրումների ու մտորումների ինքնաբացայտումների շնորհիւ զգացում է հոգեբանական վէպի գեղարուեստական փորձի իւրացումները:

Նիւ Եորքում ապրող նկարիչը շարունակ իրեն կապուած էր զգում ազգային գեղագիտական, բարոյական արժէքների, մանկութեան յիշատակների, հարազատների, յատկապէս յանուն երեխաների սովամահ եղած մօր հանդէպ երախտագիտութեան զգացումների հետ: Եւ հոգու տուճալանքներից ազատուելու ելքն ի վերջոյ գտնուում է: Հեղինակը տպաւորիչ իրավիճակում է ներկայացնում «Նկարիչն ու իր մայրը» հանրայնապետ նկարի եւ Ա. Գորկու գլուխադրած յոգններից մէկի ստեղծման ընթացքի ողջ բարդութիւնն ու դրամատիզմը: «Մտալկուծէն ձերբազատուելու միակ ելքը մայրը վերակենդանացնելն էր, այսինքն անմահացնել պատառին վրայ եւ արուեստի հրաշքով, այն տրամաբանութեամբ, որ ապրող, կենդանի էակին, ալ ի՞նչ գերեզման: Որոշելը հեշտ եղաւ, բայց գործադրելը, իրականացնելը եւ գրեթէ անկարելի: Հարցը ֆիզիքական նմանութիւնը չէր» (2): Նա դիմանկարներ գծանկարելու մէջ վարժուել էր, նոյնիսկ Պոսթոնի կինոդասիստներից մեկուս, հինգ վաշտակներում ԱՄՆ-ի հինգ նախագահների նկարները գծանկարելով, հինգական տղար էր վաստակել: Իսկ ահա մօր դիմանկարը ստեղծելը հոգեբանական ու ստեղծագործական շատ աւելի բարդ խնդիր լուծելու առաջ էր կանգնեցրել նրան: «Ինք կ'ուզէր, որ մօրը նկարը խորք ու ձեւի միա-

ձույլ ամբողջութիւն մը ըլլար, ուր համադրուէին գոյն, գիծ, կառուց, կշռոյթ, ծաւալ ու սլացք: Եւ այս բոլորը պարզ ու մատչելի բոլորին: Եւ որ սակայն անոնք չգողրէին խոր արտայայտչականութեամբ խորհրդանշել մօրը հուշիւնը, անոր հոգեկան հորիզոնը, կեանքը, գրկանքներն ու տառապանքը, յոյսերն ու երազները, լացն ու ժպիտը, հայութիւնն ու մարդկայնութիւնը: Մէկ նկարի մէջ այդպիսի բարդ տիեզերք խտացնել, չաւանդութիւն մըն էր, որուն մատչելի կ'ուզէր անպայման, որովհետեւ համոզուած էր, թէ կատարելութեամբ միայն արժանաւորապէս պիտի կարողանար վերակենդանացնել մայրը: Ինչ փոյթ թէ դժուարին ուղի էր ընտրածը» (3): Մանկութեան շրջանում, վանում, մօր հետ լուսանկարն է գտնուում: Դրա հիման վրայ տարբեր գեղանկարչական ուղղութիւններին բնորոշ ոճերով (ուսուրիական, իմպրեսիոնիստական, կուբիստական, էքսպրեսիոնիստական, աբստրակցիոնիստական) նկարելով տարբերակներ ստեղծելու իրողութիւնը վկայում է Ա. Գորկու համար դրանց ե՛լ մատչելիութեան, ե՛լ այդքանով չբաւարարուելու, ուրոյն, ինքնատիպ մօտեցում հանդէս բերելու նրա ձգտումների մասին:

Հեղինակն իսկապէս ուսուցանական պատկերմամբ է ներկայացնում ԱՄՆ-ում Արշիլ Գորկու դէմ ծառայած իրական դժուարութիւնների յաղթահարում, նիւ ետրքեան բոհեմում ապրելու եւ ստեղծագործելու, ազգային, եւրոպական դասական եւ արդի նկարչներից ուսումնառութեան բարդ ճանապարհը:

Այդ ամենի միջով անցնելու համար անշուշտ անհրաժեշտ էր օժտուած լինել ուժեղ կամքով, նպատակին հասնելու անսպառեռանդով, գեղանկարչութեան մէջ նոր գեղարուեստական պատկերաւորման միջոցների կիրառմամբ հանդէս գալու հետեւողականութեամբ: Այդ ամենով հանդերձ եւ իր կայուն մտասեւեռումը հայրենիքի եւ Վանի, ծննդավայր խորագոմ գիւղի, բնաշխարհի գոյների ու ձեւերի, իր ընտանեկան ու անհատական դառը ճակատագրի տպաւորութիւններն են: Բայց եւ այնպէս նկարիչը կենսասէր է, հայ բանաստեղծների (Թումանեան, Իսահակեան, Տէրեան) ստեղծագործութիւնների ու ժողովրդական երգերի կատարումներով է ուղեկցում հերթական նկարի արարումը: Սակայն, ազգայինի մասին

ամերիկյան արուեստասէրներին ներկայացնելը եւս փորձութեան է ենթարկում նրան: Իր նկարներով ցուցահանդէսին մասնակցելու համար հարկադրուած է լինում համաձայնուել, որ «Պարտէզ խորգոմում» նկարը անուանուի «Պարտէզ Սոչիում», քանի որ Սոչին աւելի յայտնի տեղանուն էր:

Հեղինակը հաճոյքով է կարեւորել 1940-ական թուականներին Ֆրանսայում ֆաշիստներից խոյս տուած եւ Նիւ Եորքում հանգրուանած Ֆրանսացի նշանաւոր մոդեռնիստ նկարիչների, Եւրոպայում սիւրբեալիզմի գրականութեան նշանաւոր հիմնադիր Անդրէ Բրետոնի (1896-1966) հետ հանդիպումները: Վերջինիս հետ մտերմութիւնը պայմանաւորուած էր Ա. Գորկու նկարներին տուած բարձր գնահատանքով, դրանց խորհրդանշական, անսովոր, զարմանալի բնոյթով, կյանքի, ազատութեան խորքային զգացումների գունազօյն, ընդհանրապէս ինքնատիպ մտածողութեան, պատկերային արտասովոր արտայայտութիւններով: Ա. Բրետոնը նոյնիսկ նկարչի համաձայնութեամբ ինքն է վերնագրում մի շարք նկարներ, գրում է անհատական ցուցահանդէսի բրոշիւրի ներածական խօսքը:

Այս կենսագրական վէպի գրաւէութեան նախապայմաններից են նաեւ հեղինակի յատկատեսութեան դրսեւորումները ամերիկեան բարքերը, արուեստի հետ տարբեր առնչութիւններով ու տիպական գծերով պատկերուած մարդկանց գլխավոր կերպարի եւ նրա կնոջ եւ Ագնեսի կեանքում իրենց կայրողիկ, սակայն, կարեւոր դերակատարմամբ ներկայացնելիս: Ա. Գորկու գեղանկարչական գործերը մեկնաբանելու հեղինակի խորաթափանցութիւնը նախ եւ առաջ նպաստում է, որ աբստրակցիոնիստ նկարչի ստեղծագործութիւնների բովանդակութիւնն ընթերցողի ու մեկնաբանուի նկարչի հոգուն ու ճակատագրին համահունչ բովանդակութեամբ: Զէ՞ որ վերացապաշտ նկարիչների աբստրակտ նկարները ենթարկուած են բաւականին բազմազան տարբերութեանների: Ս. Վահագնը Ա. Գորկու նկարներում տեսնում է ե՛լ համամարդկային, ե՛լ ազգայինի անձնական-անհատականի համադրումներ: Նման մօտեցումները կարող են նպաստել ընթերցողին ճիշտ հասկանալու հայ վերացապաշտ նկարչի ստեղծագործութիւնների բովանդակութիւնը, դրանց պատճառահետեւանքային առնչութիւնները գրողի հետաքրքրութիւնների ոլորտի հետ: Նման գրողական մոտեցումն աւելի տեսանելի է դարձնում նկարչի խորհրդանշական գունաձեւային պատկերների

իրական, կեանքային հիմքերը: Ս. Վահագնի կողմից Ա. Գորկու նկարների ներհուն մեկնաբանութիւնները կարծում ենք մեծացնում են այս կենսագրական վէպի ճանաչողական նշանակութիւնը: Դրան նպաստում է նաեւ Գորկու ազգային նկարագրի, հայկականութեան ու ամերիկեան միջավայրի բարքերի որոշակի հակադրութեան ու այդ միջավայրում ինքնահաստատման բարդութիւններին դիմակայելու բացայայտումները: Կանանց հանդէպ սիրոյ եւ շարաբերութիւնների պատկերմամբ աւելի է կոնկրետանում նկարչի բարոյահոգեբանական նկարագիրը: Յատկապէս համոզիչ եւ դրամատիզմով հարուստ նրբերանգներով են արտայայտուած նրա սէրն ու նուիրուածութիւնը Ագնեսի հանդէպ:

Կենսագրական վէպում դիպաշարը բնականաբար համընկնում է ֆաբուլայի հետ: Ըստ այդմ նկարչի կեանքի դրամատիկ ու ողբերգական աւարտը դառնում է վէպի վերջին դրուագ: Այն, ըստ էութեան, բերում է հետեւեալ եզրակացութեան. Ա. Գորկու-Ոստանիկ Ադոյեանի, արդեն ճանաչման արժանացած նկարչի դժբախտութիւնը ոչ թէ տարագիր հայի ճակատագիրն էր, այլ քաղցկեղի պատճառով կատարուած ծանր վիրահատութիւնը, աւտովթարը, որը զրկեց նրան նկարելու հնարաւորութիւնից, կնոջ անհաւատարմութիւնը, երբ նա ի վերջոյ նրան լքեց եւ այդ վիճակում թողնելով միայնակ: Նկարիչը տարագրութեան մէջ միշտ յուսել կապել էր իր առողջութեան ու ֆիզիքական հնարաւորութիւնների հետ: Դրանք կորցնելու հետեւանքով նա գրկուել էր նաեւ իր կեանքի իմաստն հանդիսացող նկարելու հնարաւորութիւնից, իսկ ուրիշ կերպ նա չէր կարող ապրել: Ուստի ինքնասպանութիւն գործելով եւ նա վերջ է տալիս իր կեանքին:

Վէպի բովանդակութիւնն, անշուշտ, աւելի հարուստ է, այն հեղինակային պատկերաւոր խօսքով, բառերով գեղանկարելու ունակ լեզուով գրուած լինելու շնորհիւ ընթերցման հաճոյք կարող է պարգեւել ընթերցողին: Վէպում ստեղծուել է ազգային արժէքներով հպարտ, առօրեայ կենցաղի եւ գեղեցիկի ինքնատիպ դրսեւորումներով ոգեւորուող անուանի ամերիկահայ նկարչի տեսանելի կերպարը, որի նկարներից առաւել նշանակալիները ցուցադրուած են ԱՄՆ-ի ու եւրոպական յայտնի թանգարաններում, ամենահեղինակաւոր արուեստաբաններ են նրա մասին յօդուածներ ու մենագրութիւններ հրատարակում:

- *****
- 1. Սարգիս Վահագն, Արշիլ Կորքի, Վեպ, Լոս Անճելես, 2004, էջ 7:
- 2. Նոյն տեղում, էջ 11:
- 3. Նոյն տեղում, էջ 12:

Save the Date
Event: AACCCWD 2017 Convention & Assembly
Guest Lecturers: Very Rev. Fr. Daniel Findikyan,
Dr. Kimberly James, Mr. Sevag Derderian

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

MEMBER
NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC
Garine Depoyan
626-755-4773
554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106
ghdepoyan@gmail.com

ԷԴԻԿ ՄԵՐՈՒԲԵԱՆԸ ԲԱՌԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Արդարև բառերն իրենց աշխարհն ունեն, ժամանակի պահանջներին եւ պայմաններին համապատասխան կեանքի են կոչուել կեանքն ու շարաբերութիւնները ըմբռնելի դարձնելու, մարդու մտքին եւ հոգուն թռիչքներ տալու, մտածումների եւ զգացումների արտաբերման արտայայտիչը լինելու համար: Այո՛, բառը կեանք է, ուժ է զօրութիւն, արուեստ եւ գիտութիւն, մարդուն թեւեր է տալիս, գագաթ է բարձրացնում եւ նաեւ խորխորատ իջեցնում, զգուշ պիտի լինել գործածելիս:

Բառերի ստուգաբանման սիրահար էդիկ Մեհրաբեանը երկար տարիներ յամառ աշխատանքի արդիւնքում հայ-իրանական եւ միւս հարեւան ժողովուրդների լեզուական առնչութիւններին վերաբերող մեծածախ բառերի ստուգաբանութեամբ կատարել է բացառապատմանը, որոնց մասին հրապարակումներով է ներկայացել՝ հանդիպումների, մամուլի եւ եթերի միջոցներով, ահա այսպիսով նա իր գնահատելի ծառայութիւնն է բերում արմատագիտութեան բնագավառում:

Է. Մեհրաբեանի համար հայերէն բառերի ստուգաբանական աղբիւր է ծառայել պարսկերէն լեզուով հրատարակուած՝ «Իրանահայերը» գիրքը, որը կարդալուց յետոյ նրա մէջ սէր է առաջացել ստուգաբանել հայերէնում եւ պարսկերէնում առկայ նոյնիմաստ, նոյնահունչ եւ այլ բառերը: Նա ինքնաշխատութեամբ առանց օգնութեան տարիներ աշխատում է այս բնագավառում:

Նա ազգային պատուազգացողութիւնից մղուելով փաստերի հիման վրայ համոզուած է, որ հայոց լեզուի արմատական բառապաշարը օտար ազդեցութեանց արդիւնք է: Այս տեսակէտով մէջ բերենք իր խօսքը՝ «Չմեղանչենք՝ հայոց լեզ-

ուի արմատական բառապաշարը օտար ազդեցութիւնների արգասիք դիտելով: Ցեղակից լեզուներում նոյնարմատ բառերի գոյութիւնը բնական երեւոյթ է, ուստի չշարունակենք նախորդների պէս հայերէնում լայն տարածում գտած բառերը փոխառելու համարել, մանաւանդ որ ենթադրեալ փոխատու գրական լեզուում չկան»:

Անդրադառնալով իր յօդուածին որոշ փոփոխութիւններով մէջ բերում ենք կատարում իր աշխատանքի էութիւնը պարզելու համար՝

Իր դիտարկումների շնորհիւ իրանի տարբեր բարբառներում նա յայտնաբերել է բազմաթիւ բառեր ու արմատներ, որոնք գրեթէ նոյն իմաստն ունեն նաեւ հայերէնում: Մեծ թւով այդպիսի բառեր նա գտել է նաեւ տեղական երգարաններում ու բառարաններում: Այդ բառականին մեծ թիւ կազմող նորայայտ բառերը ցրուած են պարսկերէնի տարբեր բարբառներում եւ արդի գրական պարսկերէնին չեն անցել, իսկ հայոց լեզուում գործածական են, ուստի մտորել են տալիս նոր հայեացքով նայել հայ-պարսկական լեզուական առնչութիւններին: Ներկայացում է ներքոյ յիշեալ բառերը, որոնք առկայ են պարսկերէնում, հին հայերէնում եղել են եւ գործածական են նաեւ այսօր, դրանցից են՝ խոռ (փոս), խորթ, հող, որդի, որթ, ոստ (շիվ), կրակ, երէկ, բուրդ, մարել, պատառ, պատ, որ (ստորադասական շաղկապ), լեփ ու լեցուն, բորբոք, կտուր, թորել, քորել ու քերել, բողբոջ, քար եւ բազում այլ բառեր, այս քսանական համընթաց բառերը որպէս նմուշ սրանց եւ այլ բազում բառերի ծագումնաբանութիւնը ճշտուած եւ մամուլով հրատարակուած են՝ («Ազգ» յուլիսի 19, 2012 թ., «Եթեր» յուլիսի 18, 2013 թ. թիւ 29, «Եթեր» օգոստոսի 27, 2015 թ.

թիւ 35, «Եթեր» թիւ 36 (1159) 01, 09, 2016 թ.: «Ալիք»-ում թղթակցութիւն ՀԳ.ի հանդիպումից, թիւ 204 (22580) սեպտեմբերի 29, 2016 թ.: է. Մեհրաբեանի յօդուածները «Ֆարհանգեսթանի» (Իրանի լեզուի ու գրականութեան բաժնագոյն կենտրոնի օրգան) թերթում պարսկերէն լեզուով:

Առ ի տեղեկութիւն եւ համոզում ներկայացնում ենք մէկ օրինակը նրա ստուգաբանութիւններից «ԿՈԹ» բառը՝ հրատարակուած՝ «Եթեր» թերթում յուլիսի 18, 2013 թ. 29 թիւով՝

«ԿՈԹ»-ը, ըստ Հրաչեա Աճառեանի «Արմատական բառարան»-ի (հատոր 2, էջ 614) աւելի քան 800 տարուայ վաղեմիութիւն ունի, թէպէտ լինելով խիստ կենցաղային եւ նախնական բառ, պիտի կարծել, որ վաղեմիութեան եզրերը հասնում են պատմութեան ամենախորքերը: Աճառեանի մօտ, սակայն, «ԿՈԹ»-ը առանց որեւէ պայմանական նախանշանի է բերուած, ինչը վկայում է, որ մեծ լեզուաբանի կարծիքով, այն դասուել է անստոյգ եւ անցեղակից, սահմանափակ տարածում գտած բառերի շարքը: Պրոֆ. Գ. Զահուկեանն էլ իր՝ «Զրոյցներ հայոց լեզուի մասին» գրքում (էջ 65), «ԿՈԹ» բառը շատ բառերի հետ անյայտ ծագման՝ չստուգաբանուած բառերի շարքն է դասուում: Հեղինակի կարծիքով՝ գործ ունենք տարածում գտած բառի հետ, որ պահպանելով նախնական իմաստը, ինչպէս նաեւ հետզհետէ առաջացած տասնեակ փոխաբերական իմաստներ, գործածութիւն ունի պարսիկ լեզուախմբում: Ստորեւ ներկայացնող փաստարկների հիման վրայ հաւատալի ենք ուզում դարձնել, որ գտել ենք նոյնարմատով բառ ու բարդութիւններ, որոնք առկայ են հարեւան ժողովուրդների լեզուում եւ բար-

բառներում: Հարկ է նշել, որ «ԿՈԹ» արմատի առկայութիւնը այս յօդուածում կը շեշտաւորուի: (Նկատելով «ԿՈԹ»-ի մասին երկար մեկնաբանութիւններ է արուած, բաւականանք այսքանով, միայն մի պատկեր հեղինակի աշխատանքից, հետաքրքրողները թող դիմեն թերթին ամբողջութեամբ կարդալու համար):

Նրա պրպտումների եւ ստուգաբանութեանց ոլորտը արդիւնաւէտ դեռ տքնաշան շարունակուած է՝ մտքով ու հոգով կառչած մնալով աշխատանքին, դրանովհանդերձ որ ծանրաբեռնուած է միութեանական պարտականութիւններով, ուսուցչական դասաւանդութեամբ, համալսարանի դասերով եւ տան հոգսերով, պատահում է, որ խորանալով բառերի էութեան մէջ գիշերներ է լուսացնում:

Նուաստ տեղեկ լինելով է. Մեհրաբեանի ուսման մակարդակի, նրա պրպտումների եւ հայրենասիրութեան մասին իրեն քաջալերեցի գայ «Անստիտուտ Մարիամ» դպրոցում դասաւանդի, ուր եւ դասաւանդում էի: Նա խստապահանջ, բծախնդիր եւ սրտցաւ ուսուցիչ-վերակացու էր, յետագային պետական պաշտօնական ուսուցիչ դարձաւ, պարսկագիտութեան շնորհիւ նրան հայկական դպրոցից տեղափոխեցին պարսկական դպրոց պարսկերէն դասաւանդելու բարձր դասարանցիներին, դեռ շարունակում է իր պաշտօնավարումը որպէս յաջող եւ սիրուած ուսուցիչ:

Է. Մեհրաբեանը իր հայեացքին առջեւ ունենալով բառերի աշխարհը առանց վհատելու աշխատանքի բարդութիւնից առաջ է գնում իր նպատակների եւ երազանքների իրականացում, մաղթում ենք քաջառողջութիւն եւ յաջողութիւն յոյս ունենալով տեսնելու հրատարակուած գիրք:

Հետաքրքրուած ենք իրենց փոխարժեքով ստանալ՝

- Հայկական երգարաններ
- Կիլիկիոյ պատմական գիրքեր
- Ցեղասպանութեան հետ առընչուած գիրքեր

Եթէ ունիք նման գիրքեր եւ կը փափաքիք զանոնք վաճառել, կը խնդրենք մեզի հետ կապ հաստատել հեռաձայնելով կամ e-mailով՝ ՎԱՀԷ ԱՉԱԳԱՀԵԱՆԻՆ:

Vahe Atchabahian

1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104

Tel: 626-354-5924

vamedia@yahoo.com

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՍԱՐ) ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ԸՆՈԱՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Կիեւի Ազգային Պատկերասրահում Բացուել է Յովհաննէս Այվազովսկու 200-Ամեակին Նուիրուած Ցուցահանդէս

Ուկրաինայի մայրաքաղաք Կիեւի ազգային պատկերասրահում Սեպտեմբերի 12-ին բացուեց «Հանճարը եւ ծովը. աւանդոյթները, որոնումները, յայտնագործութիւնները» խորագիրը կրող ցուցահանդէս՝ նուիրուած Յովհաննէս Այվազովսկու 200-ամեակին եւ պատկերասրահի 95-ամեակին: Ինչպէս հաղորդում է «Արմենպրես»-ը՝ վկայակոչելով Analitikaua.net-ը, կազմակերպիչները, նկարագրելով հայ նկարչի ստեղծագործական ուղին, նշել են, որ Այվազովսկին եղել է ախալաբու բնակարիչ, մարինիզմի հիմնադիր, ում աշխատանքները մեծ ազդեցութիւն են թողել հայկական, ուկրաինական ու ռուսական մշակույթների վրայ:

«Նա գեղանկարչութեան պատմութեան մէջ յայտնի է որպէս ծովի անգերագանցելի երգիչ: Նրա ժամանակակիցներից ոչ ոք չէր կարող նման ուժով եւ ոգեշնչմամբ ցոյց տալ ծովի տարրերի մեծութիւնն ու գեղեցկութիւնը», - նշել են կազմակերպիչները: Յուցահանդէսում ներկայացուելու են XVIII-XX դարերի նկարչութեան եւ գրաֆիկայի աւելի քան 60 աշխատանքներ, որոնք վերաբերում են ծովային թեմային: Յուցադրուելու են նաեւ Այվազովսկու լուսանկարները, որոնք կորել էին Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ, իսկ այնուհետեւ գտնուել, ինչպէս նաեւ Շերեմետեւի թանգարանի ցուցանմուշները՝ արխիւային նիւթերը, լուսանկարները, 19-րդ դարի մարտական նաւերի տարբեր իրերը եւ անձնակազմի ունեցուածքը: Յուցահանդէսը ներառում է նաեւ աւելի քան մէկ տասնեակ նկարներ եւ գրաֆիկական աշխատանքներ, որոնք ներկայացնում են նկարչի աշխատանքի տարբեր ժամանակաշրջանները: Յուցահանդէսը բաց կը լինի Սեպտեմբերի 12-ից մինչեւ Հոկտեմբերի 31-ը:

«Վերջին Բնակիչը» Ֆիլմը Ցուցադրուած է Վենետիկի Շարժանկարի Փառատօնին

Վենետիկի շարժանկարի փառատօնի Venice Production Bridge-ի մէջ ցուցադրուած է ձիւան Աւետիսեանի «Վերջին բնակիչը» ֆիլմը, որ կազմակերպուած էր Վենետիկի նահանգապետ Լուքա Զախայի բարձր հովանու ներքոյ՝ «Ֆիշ աչ Արթ» մշակութային հիմնադրամի իտալական գործընկեր Blue Knowledge Association- նախաձեռնութեամբ, յանձին միութեան տնօրէն Orietta Trevisanու Zampieri-ի: Այդ առիթով ֆիլմի ստեղծագործական կազմէն իտալիա ժամանած էին բեմադրիչ ձիւան Աւետիսեանը, լիթվիացի արտադրող

Քեստուտիս Տրազտաուսկասը, ամերիկեան խումբէն՝ գործադիր արտադրող Ատրինէ Միրզայեանը, իսկ դերասանական կազմէն՝ գլխավոր կերպար կերտած լիթվիացի դերասանուհի Սանտրա Տաուկալայթէ ֆեթրուլենէն: Յուցադրութեան ներկայ էին հասարակական, մշակութային գործիչներ, շարժանկարի ոլորտի ներկայացուցիչներ: Յուցադրութիւնը խոստովանալից էր, քանի որ հիմնական նպատակը իտալիոյ մէջ «Վերջին բնակիչը» ֆիլմի տարածումն էր, որ դրական արձագանգ ունեցած է: Յուցադրութեան յաջորդած է

Արցախի Պեղավայրերում Յնագէտները Ինտարքիթի Բացայայտումներ Են Կատարել

Արցախի Տիգրանակերտում այս տարի 40 օր տեւած պեղումների արդիւնքում մի շարք ուշագրաւ գտածօներ են յայտնաբերուել: Այն ամրոցից, որը կառուցել է Տիգրանը, ոսկեայ գարդերի մասունքներ են յայտնաբերուել: Արցախի հնագիտական արշաւախմբի ղեկավար Համլետ Պետրոսեանն «Արմենպրես»-ի հետ զրոյցում ասաց, որ դեռեւս յայտնի չէ, թէ ինչ գարդի մասունքներ են, բայց դրանք շուտով կը հրապարակուեն: «Այս տարի բազմաթիւ երկաթէ իրեր ենք յայտնաբերել՝ դանակներ, տեգի ծայրեր, մկրատի մասեր, հարիւրների հասնող գունազարդ եւ ջնարակապատ խեցեղէն», - ասաց Պետրոսեանը, յաւելելով, որ Տիգրանակերտի նիւթը շատ հարուստ է՝ մայրաքաղաքային մակարդակի:

յայտնաբերուել: Արցախի իշխանութիւնները Տիգրանակերտը պեղելու համար հատկացրել են 17 միլիոն դրամ: Արցախի հնագիտական արշաւախումբը 2005թ. ճշգրտել է Արցախի Տիգրանակերտի կոնկրետ տեղադրութիւնը, իսկ 2006-2008թթ. պեղումներ է իրականացրել քաղաքի եւ նրա մերձակայքի տարբեր հատուածներում, որոնց հետեւանքով երեւան են հանուել Միջնաբերդի կառուցները, Ամրացուած թաղամասի պարիսպները, նոյն թաղամասի դարաւանդներից մէկի յենապատը, Կենտրոնական թաղամասի բազիլիկ եկեղեցին: Յետախուզական պեղումներ են կատարուել նաեւ Ամրացուած թաղամասի ու Կեդրոնական թաղամասի մի քանի հատուածներում, վաղբրիստոնէական դամբարանադաշտում: Հետազօտուել են նաեւ քաղաքի մերձակայքում գտնուող պաշտամունքային-քարայրային համալիրը, նրա ստորոտով անցնող ժայռափոր ջրանցքը, խաչնագետի ձախափին գտնուող վաղ միջնադարեան ամրոցը:

Արշաւախմբի ղեկավարը սակայն մտահոգութիւն ունի. Տիգրանակերտը նման մանր պեղումներով դժուար է ամբողջականացնել: «Հարիւրաւոր մեթրեր ձգուող պարսպապատից ամէն տարի 15 մեթր պեղելուց ինչպիսի ստանանք: Պեղումները սահմանափակ են, բայց ես շնորհակալ եմ Արցախի իշխանութեանը, որ այդքան աջակցում է մեզ: Եթէ մենք այդ յուշարձանը մէկ-երկու տարի չպեղենք, այն կը վերածուի հողակոյտերի: Մենք ամէն տարի պեղման աշխատանքներ սկսելուց առաջ 10 օր միայն մաքրման աշխատանքներ ենք տանում», - ասաց նա: Տիգրանակերտում պեղումներն այս տարի մեկնարկել են Յուլիսի 8-ին: Պեղման աշխատանքներ են իրականացուել ինչպէս ամրացուած թաղամասում, այնպէս էլ վաղբրիստոնէական հրապարակում, որտեղից բազմաթիւ ճարտարապետական հանգոյցներ, ուղիղ աշտարակ, վաղբրիստոնէական կոթողներ են

Պեղումների միջոցով գետնի տակից վեր հանած կառուցները եւ նիւթերը հաւաստում են, որ Տիգրանակերտը եղել է քաղաքաշինական առաջադէմ յատկագրմամբ եւ շինարարական տեխնիկայով ստեղծուած ընդարձակ մի բնակավայր, որը հիմնադրուելով մ.թ.ա. առաջին դարում յարատեւել է մինչեւ 14-րդ դարը: Այն ամբողջովին կառուցուել է տեղական սպիտակ կրքարից, փոուել է լեռան լանջն ի վեր (արհեստական դարաւանդների տեսքով) եւ ստորոտի հարթավայրում, ունեցել է հզօր պարիսպներ, ժայռափոր ջրանցքներ: Տիգրանակերտը եղել է այգիների մէջ թաղուած սպիտակ քաղաք:

քոթէյլի երեկոն, որու ընթացքին տեղի ունեցած է միտքերու փոխանակում: Ներկաները կիսուած են իրենց տպաւորութիւններով, հնչող կարծիքները շատ դրական եղած են: Ֆիլմի ստեղծագործական կազմը նոյնպէս կարեւորած է «Վերջին բնակիչը»՝ որպէս միջազգային արտադրութիւն: Ֆիլմի գործադիր արտադրող Ատրինէ Միրզայեան շեշտադրած է նաեւ Սփիւռքի դերը նման հայկական ֆիլմերու խրախուսման գործին մէջ: Կայացած է «Վերջին բնակիչը» ֆիլմի վերաբերեալ մամուլ

ասուլիս, որուն ներկայ եղած են ֆիլմի ստեղծագործական կազմը, իտալիոյ մէջ ՀՀ դեսպան Վիթթորիա Պաղտասարեանը, հայկական արմատներ ունեցող իտալացի յայտնի գրող Անթոնի Արսլանը: Դեսպանը, կրկին ներկայացնելով ատրպէյճանա-դարաբաղեան բախումը, խօսած է ֆիլմի կարեւորութեան մասին: Ան ընդգծած է, որ այսօր Արցախի մասին տեղեկատվութիւնը սահմանափակ է, իսկ նման ֆիլմերը կը նպաստեն անոր վերաբերեալ իրազեկուածութեան բարձրացման:

Գիտակցուած Յարաբերութիւններու Հիմնական Առանձնայատկութիւնները

- Վստահութիւն: Վստահութիւնը յարաբերութիւններու հիմքերէն մէկն է: Տարբերութիւնը այն է, որ գիտակցուած յարաբերութիւններու մէջ վստահութիւնը ընտրութիւն է: Կայ վստահութեան երկու տարբերակ՝ կրաւորական եւ գործօն:

Կրաւորական վստահութիւնը այն է, երբ կը սպասէք մինչեւ շրջապատող աշխարհը վստահութեան արժանի ըլլայ: Կը սպասէք մինչեւ հանդիպիք արժանի մէկուն, որուն կարելի է վստահիլ:

Գործօն վստահութիւնը գիտակցուած որոշում է. ես կ'որոշեմ վստահիլ, քանի որ կը հաւատամ, որ այդպէս ընելով իմ կեանքս աւելի լաւ պիտի դառնայ: Ատիկա չի նշանակեր կոյր վստահութիւն: Եթէ մենք որոշած ենք վստահիլ, մենք կը սկսինք մեր կեանք հրաւիրել իսկապէս արժանի մարդիկ:

Գործօն վստահութիւնը լաւատեսական մօտեցում է յարաբերութիւններուն:

- Ներում: Երբ մեզ ցաւ կը պատճառեն, մեր բնազդային արձագանգն է պատասխան ցաւ պատճառելը: Բայց եթէ արձագանգը միշտ այդպիսին ըլլայ, յարաբե-

րութիւններ կառուցելը անհնար պիտի ըլլայ: Գիտակցուած այլընտրանքը ներելու մշտական փորձն է: Ատիկա ոչ միշտ բնական է եւ դիւրին, բայց միշտ ճիշդ է: Երբ նոյնիսկ մեզի ուժեղ ցաւ կը պատճառեն, հարկաւոր է քիչ մը հեռանալ, իսկ երբ ժամանակը գայ՝ ներել: Ներողամտութիւնը խնդրի մասնակիցներուն կ'օգնէ բուժուելու եւ անցնելու նաեւ այդ փորձութեան մէջէն:

- Պատասխանատուութիւն սեփական արարքներու համար: Հագրուադէպ կը պատահի, որ յարաբերութիւնները առանց ցաւի ըլլան: Յաճախ մարդիկ կը մեղադրեն իրար:

Բայց գիտակցուած են այն յարաբերութիւնները, երբ անոնք կը կառուցեն հասուն, անկախ եւ պատասխանատու անհատները: Ատիկա կը նշանակէ պատասխանատուութիւն ստանձնել սեփական երջանկութեան եւ բարեկեցութեան համար, այլ չսպասել, որ ձեր գուզընկերը ձեր կեանքը հրաշալի պիտի դարձնէ: Ատիկա կը ներառէ բաց շփում. ոչ թէ գիրար մեղադրելու, այլ զգացմունքները կիսելու համար:

Հոգեպէս Զօրաւոր Կիներու Վեց Գաղտնիք

1) Քանի դեռ ողջ ենք, անհնար ոչինչ կայ: Կեանքը մեզի կու տայ լիարժէք ազատութիւն գործողութիւններու եւ հնարաւորութիւններու, գործ մենք պարտաւոր ենք օգտագործել՝ յաջողութեան հասնելու համար: Հնարաւորութիւնը չ'ըլլար միայն այն ժամանակ, երբ մենք չենք ըլլար:

2) Սորվինք տեսնել մեր քիթէն այն կողմ: Եթէ որեւէ բան առաջին անգամէն չ'ըլլար, ատիկա թեւաթափ ըլլալու առիթ է: Բաներ կան, որոնք կու գան ժամանակի հետ, կարգ մը բաներ փորձ կը պահանջեն, այդ պատճառով՝ որոշ բաներու հասնելու համար հարկաւոր է շատ աշխատիլ:

3) Ուժը իւրաքանչիւրի բնաւորութեան գիծն է: Իւրաքանչիւր մարդ իւրովի ուժեղ է: Ոմանց համար մէկ անյաջողութիւնն ալ բաւարար է իրենց թոյլ զգալու համար, իսկ ուրիշներու համար 1000 անյաջողութիւնն ալ խոչընդոտ չէ նպատակին հասնելու ճանապարհին: Եւ ան, ով շատ կ'ուզէ, կը հասնի ամէն ինչի:

4) Դուն քեզ ցոյց տալ կը

նշանակէ անհատականութիւն ըլլալ: Եթէ չէք ուզեր դուրս գալ տունէն, կը վախնաք հանդիպիլ մարդոց, կը թաքնուիք շրջապատէն, ատիկա տկարութիւն է, որ կը ցուցադրէ, թէ դուք կը յանձնուիք: Պէտք չէ նման բան ընել: Հակառակը, դուք պէտք է այս աշխարհի մէջ ունենալ մէկը ըլլաք, ձեր կարծիքն ու բնաւորութիւնը ունենաք, այս կամ այն բարձունքին հասնիք:

5) Այն ամէնը՝ ինչ կրցած է մէկը ընել, կրնաք նաեւ դուք:

Կարիք չկայ ըսելու, որ չէք կրնար ընել: Բոլորն ալ որեւէ բան առաջին անգամ ըլլալով կ'ընեն: Պէտք չէ յանձնուիլ առաջին իսկ անյաջողութեան պարագային, փորձեցէք մէկ անգամ եւս, եւ ամէն ինչ նոյնիսկ ձեր նախորդներէն աւելի լաւ պիտի ընէք:

6) Երազելը վնասակար չէ, վնասակար է չերազելը: Միշտ, ամբողջ կեանքի ընթացքին երազանք ունեցէք: Թէկուզ վստահ էք, որ անիկա երբեք պիտի չիրականանայ, խնդրի չէ, անպայման երազեցէք: Ատիկա իմաստ կու տայ կեանքին:

Տան Ամենաերջանիկ Խորհրդանիշերը

- Կաւէ սպասք: Կաւը շատ ուժեղ բնական նիւթ է, ապա հովուածութեան խորհրդանիշ: Եթէ կանոնաւորապէս կաւէ կուժ, գաւաթ կամ պնակ օգտագործէք, անոնք պիտի օգնեն պահպանելու ձեռք բերածը եւ պաշտպանելու չար աչքէն:

- Դրամի նկար: Ուժի դաշտը կ'ուղղուի հարկ եղած ալիքի վրայ, երբ տան մէջ դրամի պատկերով նկարներ կան: Անոնք հարստութիւն կը խորհրդանշեն: Սակայն հարկաւոր է չիշել, որ դրամն ու արժէքաւոր իրերը, ինչպէս նաեւ անոնց պատկերը, կարելի չէ պահել ննջարանին մէջ, քանի որ երկու տարբեր ուժերու միաւորումը կրնայ բացասաբար ազդել ձեր ինքնազգա-

ցողութեան վրայ:

- Զուրով լեցուն շիշեր: Զուկի փոքրիկ աւազան, իբրեւ զարդ դրուած ջրվէժ, ջրային ժամացոյց, ասոնք շատ հօր մազնիս են դրամի համար: Նիւթական ուժը շատ նման է ջուրի ուժին: Տան մէջ ջուրի աղբիւր դնելու պարագային հարկաւոր է աշխուժացնել դրամական հոսքը՝ անոր կողքին կամ անոր մէջ քանի մը մետաղադրամ դնելով:

- Յորենի հասկեր: Յորենը հին ժամանակներէն կը համարուի ապահովութեան խորհրդանիշ, քանի որ մեր նախնիներու կեանքն ու կեանքի որակը ուղղակիօրէն կախուած էին բերքէն:

Այսօր ցորենը կուշտ կեանքի հետ ուղղակի կապ չունի, բայց

Դժուար Սիրոյ Պարզ Կանոններ

* Կոպիտ մի՛ ըլլաք- Այստեղ ամէն ինչ շատ պարզ է՝ չվիճիլ անհնար է: Ընտանեկան կեանքը յիշե՛ք « է գորգին թափուած գուլպաներով, ակուայի մածուկի չփակուած տուփերով, ամէն չիմարութեան վրայ ծախսուած դրամներով, առաւօտեան ժամը 4-ին անսպասելի հեռաձայններով: Եւ տարօրինակ պիտի ըլլար այդ ամէնը ձայնի բարձր հնչերանգով չքննարկելը: Սակայն, սահման գոյութիւն ունի խնդիրները քննարկելու անհրաժեշտութեան, զայրոյթը հանդարտեցնելու եւ սատիստական թունակորման միջոցով:

* Նոյնիսկ եթէ ճիշդ ես, նահանջէ՛- Նոյնիսկ եթէ դուն մշտապէս ճիշդ ես: Նոյնիսկ եթէ արդէն հազար անգամ ըսած ես, որ ամէն ինչ այդպէս ալ պիտի աւարտի: Նոյնն է՝ նահանջէ՛, ժպտա եւ ներողութիւն խնդրէ, որովհետեւ եւս 3 բառ եւ այլեւս անհնար պիտի ըլլայ իրավիճակը ուղղել: Ի վերջոյ, մէկը պէտք է աւելի խելացի ըլլայ: Ձեր վէճին պատճառը սկզբունքային չէ. չէ՞ որ զխաւորը, ըստ էութեան, միայն սէրն է եւ միասին ապրելու ցանկութիւնը:

* Երբեք մի՛ ըսեր՝ «բայց ես կ'ըսէի»- Դուն կատարեալ եմ, բայց եթէ հաշուարկենք այն չիմարութիւնները, զորս ըրած ես հաշուետու ժամանակաշրջանին, ուրեմն պիտի

պարզուի, որ անոք, յամենայնդէպս, աւելի քիչ չեն քան գուզընկերոջը ըրածները, որովհետեւ մենք բոլորս ալ կատարեալ չենք:

* Մի՛ վիրաւորեր անոր ընկերները- Զուգընկերդ մինչեւ քեզի հանդիպիլը ընկերներ ունեցած է: Եւ եթէ դուն նոյն ոգիով շարունակես, յետոյ ալ պիտի ունենայ: Ահա՛, այդ տխմարները: Կամ՝ ահա՛, այդ հոգիի նրբութիւն չունեցողները, զգուցի սովորութիւններով բամբասողները, որ աղջիկներէն վատն են: Ձեռ գիտեր ինչու, քու կէսը անոնց ընտրած է եւ կը կարծէ, որ անոք բոլորն ալ կ'աջակցին իրեն: Յիշէ՛ նաեւ, որ քեզի ալ ինքը ընտրած է:

* Անտարբեր մի՛ ըլլար- Ոչ մէկը մշտական ինքնագոհաբերում կը պահանջէ, սակայն ակնկալիքներու, սկզբունքներու եւ գուզընկերոջ կարիքներուն վրայ կեդրոնանալը այնքան ալ դժուար չէ եւ զրեթէ միշտ օգտակար է: Իսկ եթէ ժամանակ առ ժամանակ այդ ակնկալիքները, սկզբունքները եւ կարիքները քեզմէ քիչ մը բարձր դասես, անդնահատելի պիտի ըլլաս:

* Խօսի՛ր- Պարզապէս անհրաժեշտ է որքան հնարաւոր է շատ խօսիլ. աշխատանքի, գամի եւ փայտիկի գոյնի, ծրագիրները եւ չիշողութիւններու, սիրոյ եւ սուրճի տարբեր տեսակներու մասին:

Վեց Բան, Զոր Միշտ Պետք է Յիշել

1) 80/20-ի կանոն (Պարէտոյի օրէնքը): Պարէտոյի կամ 80/20-ի օրէնքը կը նշանակէ 20% ջանք եւ 80% արդիւնք, իսկ ուժեղութեան մնացած 80%-ը կու տան 20%-ի արդիւնք: Օրինակ՝ պարտագիրը չէ մնաւոր կամ նկուղը ամէն օր մաքրել, քանի որ անոնք այնքան ալ յաճախ չեն օգտագործուիր, իսկ խոհանոցը կամ բաղնիքը ունին ամէնօրեայ մաքրութեան կարիք: Այսպիսով, ձեր տան մէջ սենեակներու 20%-ը կը պահանջեն ձեր ուշադրութեան եւ ջանքերուն 80%-ը: Այս պարագային տունը մաքրելու խնդիրը աւելի արդիւնաւէտ կը լուծուի: Կեդրոնացիր եւ ժամանակը ծախսէ արդիւնաւէտ գործերու վրայ:

2) Փարքիւնը օրէնքը: Փարքիւնը օրէնքին համաձայն՝ աշխատանքը կը սպառէ անոր կատարման յատկացուած ամբողջ ժամանակը: Այսինքն՝ եթէ գործատուն կը յանձնարարէ մէկ ամսուան մէջ կատարել աշխատանք մը, գորկարելի է աւարտին հասցնել մէկ շաբաթէն, ուրեմն աշխատողը անպայման գայն պիտի ընէ մէկ ամսուան ընթացքին՝ դժուարացնելով եւ երկարացնելով աշխատանքը կատարելու գործընթացը: Իսկ եթէ սահմանուած ժամկէտը ըլլայ մէկ շաբաթ, ան պիտի կեդրոնանայ իր գործին վրայ եւ արդիւնաւէտ կերպով կատարէ գայն: Այսինքն՝ պէտք է աւելի արագ գործել:

3) Նախ՝ տալ, յետոյ՝ ակնկալել: Այս է ճիշդ հերթականութիւնը:

Սկիզբը պէտք է տալ, իսկ

յետոյ՝ ակնկալել, քանի որ միայն այսպէս դուն պիտի ստանաս այն՝ ինչ կ'ուզէիր եւ ինչի մասին կ'երագէիր: Յիշէ՛, աշխարհի վրայ ամէն վայրկեան կ'իրականանայ ունենալ մէկուն երազանքը: Վաղը հաւանաբար քու երազանքը կատարուի: Ունէ՛ մէկը իր տուածէն աւելին չէ ստացած:

4) Միայնքերն ու անյաջողութիւնները բնական են: Անոնք անդնահատելի փորձ կրնան ըլլալ քեզի համար: Անյաջողութիւնները կրնան խթան դառնալ յաջողութեան ճանապարհին:

Միայնքերն պէտք չէ հիասթափուիլ, անոնք երբեմն կրնան դրական ազդեցութիւն ունենալ կեանքիդ վրայ:

5) Դիւրութեամբ ծանօթացէք եւ շփուեցէք: Իւրաքանչիւր հանդիպում պատմութիւն մըն է եւ անոր պէտք է լուրջ վերաբերիլ: Եթէ անծանօթ մարդոց հետ կը շփուիս այնպէս՝ ինչպէս մտերիմներուդ հետ, ուրեմն աւելի ինքնավստահ, աւելի անկեղծ մարդու տպաւորութիւն կը ձգես եւ դրականօրէն կ'ազդես դիմացինիդ վրայ:

6) Ձեր վերաբերմունքը կը փոխէ իրականութիւնը: Յոռետեսութիւնը կրնայ քոյրակուրի իրատեսութեան դիմակի տակ:

Այդ պատճառով ամէն անգամ դուք «ճիշդ» էք: Միւս կողմէն՝ աւելի լաւ է ո'չ միշտ այդպէս ըլլալ, քանի որ ժամանակի ընթացքին մենք կը սորվինք գտնել միայն այն՝ ինչ կը փնտռենք...

Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆԷ Ն.

դարձած է ապահովութեան խորհրդանիշ: Որպէսզի տան մէջ միշտ գտնար եւ յաջողութիւն ըլլայ, խոհանոցը ցորենի հասկով փունջ ըղէք:

- Ոսկի գարդեր: Ոսկին շքեղութեան եւ հարստութեան արտացոլում է: Այս մետաղին ուժը ոչ

միայն կրնայ վերականգնել նիւթական հոսքերը, այլեւ զգալիօրէն աւելցնել գանոնք: Հարստութիւնը գրաւելու համար՝ ընտանեկան խնայողութիւններուն հետ ոսկի գարդ դրէք, իսկ գայն կրեցէք, երբ խոշոր գումարի անհրաժեշտութիւն յառաջանայ:

Ժող է Մոուրիցիո. Դժգոհ էմ Այս ոչ ոքից, Բայց Կարող էմ Ընդունել Արդիւնքը

«Մանչեսթեր Եունայթեդը» գլխավոր մարզիչ Ժող է Մոուրիցիոն մեկնաբանել է ֆուտպոլի Անգլիայի առաջնութեան չորրորդ տուրում «Սթոք Սիթիի» հետ արտագնայ ոչ ոքին:

«Մանչեսթեր Եունայթեդը» բաւարարուեց 1 միաւորով, Միլիթարեանն աչքի ընկաւ առանցքային փոխանցումներով:

Ֆուտպոլի Անգլիայի առաջնութեան չորրորդ տուրում «Մանչեսթեր Եունայթեդը» արտագնայ՝ հանդիպում անցկացրեց «Սթոք Սիթիի» հետ եւ բաւարարուեց մէկ միաւորով՝ 2:2:

Պորտուգալացի Ժող է Մոուրիցիոյ գլխավորած թիմի կազմում աչքի ընկան անգլիացի յարձակուող Մարկուս Ռեշֆորդն ու բելգիացի յարձակուող Ռոմելու Լուկակուն:

«Մանչեսթեր Եունայթեդը» երկու կողերի դրուագներում էլ առանցքային փոխանցումները կատարեց Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Միլիթարյանը:

«Մանչեսթեր Եունայթեդը» 10 միաւորով եւ կողերի 12:2 տարբերութեամբ գլխավորում է մրցաշարային աղիւսակը: 10 միաւոր է վաստակել նաեւ «Մանչեսթեր Սիթիին» (10:2): «Չելսին» ունի 9, «Ուոլֆորդը»՝ 8 միաւոր:

«Մանչեսթեր Սիթի» - «Լիվերպուլ»՝ 5-0

Անգլիայի առաջնութեան չորրորդ տուրում «Մանչեսթեր Սիթիին» հիւրընկալեց «Լիվերպուլին» եւ առաւելութեան հասաւ 5:0 հաշուով: Դուբլի հեղինակ դարձան պրագիլացի յարձակուող Գաբրիէլ Ժեզուսը եւ գերմանացի կիսապաշտպան Լերոյ Սանեն: Մէկ անգամ աչքի ընկաւ արգենտինացի յարձակուող Սերխիո Ագուերոն:

37-րդ րոպէից «Լիվերպուլը» հանդէս է եկել 10 ֆուտպոլիստներով: Դարպասապահի դէմ վտանգաւոր խաղի եւ ոտքով գլխին հարուածելու համար հեռացուել է սենեգալացի յարձակուող Սադիո Մանեն: «Մանչեսթեր Սիթիի» պրագիլացի դարպասապահ էդերսոնին փոխարինել է չիլիացի Կլաուդիո Բրաւոն:

Լա Լիգայի Նախագահ. Կատալոնիայի Անկախացման Դէպքում, «Բարսելոնան» Դուրս Կը Մնայ Պրիմերայից

Սպանական Լա Լիգայի նախագահ Խալվեր Տեբասն ակնարկել է, որ Կատալոնիայի անկախացման դէպքում, «Բարսելոնան» չի կարողանայ հանդէս գալ ֆուտպոլի Սպանիայի առաջնութիւնում եւ կը կորցնի եւրոպական առաջատար ակումբի կարգավիճակը:

«Եթէ Կատալոնիայի անկախութեան հանրաքուէն տեղի ունենայ եւ երկրամասն անջատուի Սպանիայից, «Բարսելոնայի» ապագան կարող է միայն անհանգստացնել: Սպանիայի օրէնսդրութեան եւ մեր կանոնադրութեան խնդիր կայ: Կատալոնական ակումբին բարդ կը լինի համաձայնութեան հասնել Պրիմերայում մրցելու շարունակելու հարցում: Իսկ Պրիմերայից դուրս «Բարսելոնան» կը կորցնի եւրոպական սուպերակումբի կարգավիճակը: Ակումբը կը գրկուի Սպանիայի առաջնութեան հեռարձակումների իրաւունքից ստացուող եկամուտից», - Տեբասի խօսքը մէջբերում է AS-ը:

«Բարսելոնա» ֆուտպոլային ակումբը միշտ կողմ է հանդէս եկել Կատալոնիայի անկախութեանը եւ այդ մասին արել է հրապարակային յայտարարութիւններ:

Մարկոս Պիզելիի Զրաշք Կուլն Անկիւնայինից

Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Մարկոս Պիզելին «Ալ Շաբաբի» կազմում անկիւնային հարուածով կոլի հեղինակ է դարձել ֆուտպոլի Սաուդյան Արաբիայի գաւաթի խաղարկութիւնում:

1/8 եզրափակիչում «Ալ Շաբաբը» սեփական դաշտում նուազագոյն հաշուով յաղթել է «Ալ Բատենին», իսկ Մարկոսը յաղթական կոլը խփել է 68-րդ րոպէին: «Ալ Շաբաբը» քառորդ եզրափակիչում է:

«Շիրակը» 5-րդ Անընդմէջ Յաղթանակը Տարաւ Եւ Մեծացրեց Առաւելութիւնը

Ֆուտպոլի Հայաստանի Բարձրագոյն խմբի 5-րդ տուրի վերջին խաղում առաջատար Գիւմրիի «Շիրակը» 2:0 հաշուով արտագնայ յաղթանակ տարաւ «Փիւնիկի» նկատմամբ եւ մեծացրեց առաւելութիւնը:

Երեւանի «Հանրապետական»

ստադիոնում կայացած խաղի հաշիւն առաջին խաղակեսի վերջնամասում բացեց կոտորուող յարձակուող Փոլ Մուսա Բակայոկոն, իսկ հիւրերի երկրորդ կոլը 75-րդ րոպէին խփեց սերբ կիսապաշտպան Իգոր Ստանոյեւիչը:

Այս յաղթանակից յետոյ գիւմրեցիները վաստակեցին 15 միաւոր ու 7 միաւոր առաջ անցան երկրորդ տեղում ընթացող «Ալաշկերտից»: Երրորդ տեղում գտնուող «Բանանցն» ունի 7 միաւոր, իսկ «Փյունիկը»՝ 6:

Մոսկուայի «Արարատը» Յաղթանակ է Կորզել Վերջին Րոպէին

Ֆուտպոլի Ռուսաստանի երկրորդ դիւիզիոնի «Կենտրոն» գոտու մրցաշարի 8-րդ տուրում Մոսկուայի «Արարատը» տանը նուազագոյն հաշուով յաղթել է «Ռյազանին»: «Արարատի» յաղթական կոլը 90-րդ րոպէին խփել է ռուս պաշտպան Եգոր Տարականովը:

Այս յաղթանակից յետոյ «Արարատը» շարունակում է 20 միաւորով գլխավորել մրցաշարային աղիւսակը:

Օրերս լուրեր էին շրջանառուում, որ «Արարատի» հիմնադիր Վալերի Յովհաննիսեանի՝ ակումբի հաշուհամարից 20 միլիոն ռուբլի իւրացնելու պատճառով թիմը կարող է լուծարուել «Ռյազանի» դէմ հանդիպումից յետոյ: Սակայն Սեպտեմբերի 7-ին յայտնի դարձաւ, որ Վալերի Յովհաննիսեանը վերադարձրել է գումարը եւ ակումբը կը շարունակի իր գոյութիւնն առանց նրա:

Երեւանում Անցկացուած Լողափնայ Վոլէյպոլի Միջազգային Մրցաշարում Յաղթել Եմ Ռուսները

Երեւանում անցկացուած լողափնայ վոլէյպոլի տղամարդկանց Արեւելեան Եւրոպայի երկրների առաջնութիւնն աւարտուել է ռուսների յաղթանակով:

Եզրափակիչ խաղում հանդիպել են Ռուսաստանը ներկայացնող Մաքսիմ Սիվոլով/Իգոր Վելիչկո եւ Ռուսական Դայանով/Յուրի Բոգատով զուգերը: Յաղթել է Սիվոլով/Վելիչկո զուգը, յայտնում է ՀԱՕԿ-ի կայքը:

Երրորդ տեղը զբաղեցրել է Բելառուսը ներկայացնող Ալեքսանդր Կովալենկո/Ալեքսանդր Դեդկով զուգը: Հայաստանն այս մրցաշարում ներկայացնում էին Ռազմիկ Յակոբեան/Արման Միսկարեան եւ Աշոտ Բալաբեկեան/Անդրէ Սիմոնի զուգերը, որոնք յաջողութեան չեն հասել: Այս մրցաշարը վարկանիշային է 2020թ. ամառային Օլիմպիական խաղերի համար: Մասնակցում էին 15 թիմեր՝ Հայաստանից, Ռուսաստանից, Բելառուսից, Ուկրաինայից, Վրաստանից, Լիտւայից, Լեհաստանից եւ Իսրայէլից:

Հ.Ս.Ս. ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՅԱԶՈՐԴ ԽԱՂԵՐՈՒ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ
H.M.M. SOCCER TEAMS
NEXT GAME SCHEDULE

HOMENMEN SAHARA TEAM
- Sunday 9/17/17 3:20 pm
Homenmen Sahara VS Intere - Diablos FC
Marshal High School 3939 Tracy Street, Los Angeles, CA 90027

HOMENMEN ANGEL TEAM
- Sunday 9/17/17 5:35pm
Homenmen Angel VS Club LA
Griffith Park 3401 Riverside Drive, Los Angeles, CA 90027

Լեւոն Մկրտչեանը «Սարքե՛լ» է

Շարունակուած էջ 2-էն

րութիւնները: Ու սա բաւարար չէ, հիմա էլ, երբ քննութիւնը դեռ չի աւարտուել, Սերժ Սարգսեանը պարզեւատրուած է Արամ Դանիէլեանի որդուն: Իհարկէ, վիժարը դժբախտ պատահար է, սակայն այս դէպքի նրբութիւնն այն է, որ անչափահաս երեխան պարզապէս աւտոմեքենայ վարելու իրաւունք չունի:

«Մետալը 12 տարուայ գիտելիքի արդիւնք է՝ անկախ նրանից՝ երեխան պաշտօնեանի որդի է, թէ ոչ», - փոխարէնը պաշտպանում է նախարարը, կոչ անում առանձնացնել վրաերթի թեման մետալ ստանալու թեմայից:

«Իսկ եթէ պատժէինք ու երեխային գրկէինք մետալից, շատ աւելի մեծ հարուած էջի՞նք հասցնի մեր հասարակութեանը, մարդը կատարում է քրէական բնոյթի խնդիր եւ դու նրան պատժում ես այլ դաշտում՝ իր ուսումնառութեան դաշտում», - ասում է նախարարն ու նեղրտած հարցնում՝ ինչ է, որ պաշտօնեայի երեխայ է, պիտի պարզեւ ստանալու իրաւունք չունենայ:

Նախ պարոն նախարար, հենց դուք էք, որ պէտք է գերազանց իմանաք, թէ մեր երկրում պաշտօնեայի երեխան ինչ կատեգորիա է, ինչպէս եւ ինչ ճանապարհով են

բարձր «առաջադիմութիւն» ցուցաբերում եւ ինչի համար, ինչ հեռահար նպատակներով: Երբ հրապարակուեց գինուորական ծառայութիւնից ազատուած պաշտօնեաների երեխաների ցուցակները, թեւեւս տուեց այս հարցի պատասխանը: Սակայն, եթէ պնդում էք, թէ մէկը միւսի հետ կապ չունի, պէտք է ասենք, որ ինքնեզր էլ թեւեւ կապ չունեք ուղղութիւն հետ: Որպէս կֆ նախարար, չէք կարող չիմանալ, որ ոսկէ մետալով պարգեւատրուած են ոչ միայն ուսման առաջադիմութեան, այլեւ օրինակելի վարքի համար: Արդեօք քաղաքապետի որդին օրինակելի վարք է դրսեւորել՝ խախտելով օրէնքը, չունենալով վարորդական իրաւունք, այնպիսի «գոնկաներ» է արել, որը ողբերգական էլք է ունեցել: Եւ անկախ այս ամէնից, գուցէ բարոյագեղեցիկական տեսանկիւնից էր պէտք դիտարկել, որ այս պահին, երբ դեռ գործի քննութիւնը չի աւարտուել, երբ մարդկային կեանք է խլուել մի անչափահասի կողմից, որը վարելու իրաւունք առհասարակ չունի, ուղղակի մեծագոյն ամօթ էր ոսկի դնել մի երեխայի դոշին, որը եթէ անգամ ուսման առաջամարտիկ է, բայց կեանքում անամօթ ու անօրէն է, ինչպէս հայրը:

«ՀԱՅԵԼԻ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ

Շարունակուած էջ 8-էն

թերթի հիմնադիր, վարիչ և խմբագիր՝ Յովհաննէս Բալայեանի հիմը դրին այս հայրենանուէր գործին:

Սկիզբը այս հիմնադրամը սօնական նուէրներ կը հասցնէր հայրենիքի ծնողագուրու և հաշմանդամ պատկաններուն, ապա լծուեցան աւելի անհրաժեշտ գործի մը, որն է՝ նորոգել Հայաստանի մանկատուները, անոնց դպրոցները և նորոգել որոշ կեդրոնները հիմնադրամի կարողութիւններուն համաձայն:

Իսկ այս տարուայ թեւեթոնի գումարով պիտի նորոգուի Սպիտակ քաղաքի ԹԻՒ 1 մանկապարտէզ-նախակրթարանը, ինչպէս նաեւ այդ քաղաքի մշակուցի կեդրոնը, և Սպիտակի միակ մարզահամալիրի պասքէթ-պոլի հակաթաճաւ փակ սրահը:

Այս կրթական և սպորտի հաստատութիւններէն պիտի օգտուին մօտ 1500 պատանիներ և փոքրիկներ: Քաղաքի մշակութային կեդրոնը պիտի ծառայէ քաղաքի մշակութային կեանքի աշխուժացման և զարգացման:

Նախորդ տարիներուն նման, այս տարի ալ, այս դրամահաւաքին պիտի մասնակցին քաղաքի, գաւառի և նահանգային պետական անձնաւորութիւններ, գաղութիս հոգեւոր և աշխարհիկ ղեկավարներ, մեր քաղաքի աննման արուեստագէտները իրենց արուեստով և կոչերով պիտի խրախուսեն ժողովուրդը որ իրենց մեծ կամ պզտիկ նուիրատուութիւններով սատարեն 18-րդ թեւեթոնի յաջողութեան:

Այո, սիրելի հայրենակիցներ, բոլորս ալ ժամադրուած ենք

Սեպտեմբեր 21-ին, երեկոյեան ժամը 4-12 հետեւելու քաղաքի AABC թիւ 384 և ARTN TV 388 կայաններէն սփռուած յայտագրին և մեր մասնակցութիւնը բերելու այս արբանքան գործին:

Այսօրուան ծնողագուրկ և անտէր փոքրիկներու տէր ըլլալով, անոնք կրնան մեր հայրենիքի լու-

սաշող աստղերը դառնալ և մեր ժողովուրդի փրկութեան լաստերը ըլլալ: Բնաւ չթերագնահատենք կամ անտարբեր ըլլանք այս խաւին նկատմամբ, և բոլորս ալ միասիրտ և միասնական ամենէն գեղեցիկ օրինակը տանք, Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 21-ին մեր առատաձեռն մասնակցութիւնը բերելով այս թեւեթոնին:

Հայաստանի Ծնողագուրկ և հաշմանդամ երեխաներու օգնութեան հիմնադրամի անդամները, գլխաւորութեամբ՝ ջաւերժ երիտասարդ Յովհաննէս Բալայեանին 18 տարիէ ի վեր կը տանին այս գործը, արժանանալով հայրենի ծնողագուրկ փոքրիկներուն օրհնութեան և գնահատանքին:

Եկէ՛ք մենք ալ՝ մեր նպաստով այս մանուկներուն դէմքին վրայ ժպիտ մը դնենք և անոնց կեանքի մէկ հանգրուանին օգտակար ըլլանք մեր հայ փոքրիկներուն: Զմոռնալ, Հինգշաբթի, Սեպտեմբեր 21, 2017, կէսօրէ ետք ժամը 4-12 դիտել, Վրէժ Աղաճանեանի AABC թիւ 384 և Ռոբերթ Օղլախչեանի ARTN TV 388 հեռուստակայանները:

«Թող հայակերտ մեր երկիրը Ծաղկի ու գօրանայ, Մեսրոպատառ հայոց գիրը Հայ մտքի լոյսը դառնայ: Մէկտեղ ուխտեմք ու պայքարենք
Ունենանք յոյս, հաւատ, Փառքի պսակով զարդարենք Հայոց լեռը՝ Արարատ»: Արման Յովհաննիսեան
*****

Make your donations to: Armenian American Orphans Disabled Children Fund, Inc. Non-Profit Organization A Tax-Exempt 501 (c)3 Charity Direct Deposit: Wells Fargo Bank Acc #1736835495 Tel. (818) 246-0125, (818) 246-2070, (818) 747-3276 (818) 239-6880 Forourkids99@gmail.com 626 W. Colorado St. Glendale, CA 91204

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԱՐԺԱՆԻ Է

Շարունակուած էջ 13-էն

գտնուում էր բարձր մակարդակի վրայ, մենք հպարտանում էինք մեր դասախոսներով և բուհերի համբաւով, իսկ այսօր Հայաստանի կրթական մակարդակը աղէտալի վիճակում է և դրա պատճառները բազմազան են, որոնք շուտափոյթ պէտք է քննարկուեն կրթութեան և Գիտութեան նախարարութիւնում և Ազգային ժողովում: Մեր բուհերը հիմնովին պէտք է վերակառուցուեն: Պատճառը՝ 1. Ընդունելութեան քննութիւնների արդիւնքները, և սոյն թուի Յուլիսի 15-ի ֆէյսպուքեան իր հշում Արգիշտի Աճէմեանի գրութիւնը:

«Ուշադրութիւն, QS word university rankings-ը հրապարակել է աշխարհի 900 համալսարանների ցանկը:

Հայաստանի բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններից (բուհերից) և ոչ մէկը տեղ չի գտել աշխարհի մօտ 900 առաջատար համալսարանների ցուցակում, որ հրատարակել է կրթական խնդիրների հետազօտութիւններով զբաղող բրիտանական Quaquarelli Simons՝ QS հեղինակաւոր կեդրոնը:

Փոխարէնը այս ցուցակում տեղ են գտել միանգամից երեք ատրպէյճանական համալսարաններ: Ճիշտ է հարեւան երկրում գործող այս երեք ուսումնական հաստատութիւններն էլ QS-ի հրապարակած ցանկի ետնամասում են: Պարտւում գործող «Կովկաս» համալսարանը ատրպէյճանական բուհերի թւում լաւագոյնն է՝ զբաղեցնելով համաշխարհային ցանկի 675-րդ հորիզոնականը: Պարտուի պետական համալսարանը՝ 713-րդ է, իսկ ատրպէյճանական մէկ այլ ուսումնական հաստատութիւն՝ «Խազար» համալսարանը՝ 737-րդը:

Սրանք բրիտանական կազմակերպութեան կողմից կազմուած ցանկի միակ հարակից կասեան համալսարաններն են: Վրացական համալսարանները ևս, ինչպէս և հայկականները դուրս են մնացել աշխարհի առաջատար բուհերի ցանկից»:

Պրն. Աճէմեանը մանրամասն նկարագրում է, թէ բրիտանացի հետազօտողները ինչպէս են կազմում այս վարկանշային աղիւսակը:

Վերջում նա գրում է. «Հ. Գ. Պարզապէս ամաչում եմ»:

Այստեղ մեկնաբանութիւնները աւելորդ են՝ Հայաստանի բուհերի մասին վերը բերուած փաստերից յետոյ: Թէ ինչպէ՞ս են ատրպէյճանական բուհերը յալոնուել այդ ցուցակում՝ առաջ անցնելով հայկականներից, այդ էլ մի ուրիշ հարց է, որը ենթակայ է լուրջ ուսումնասիրման...:

Վերջում մի գաւեշտական դէպքի մասին. ըստ Հայաստանի լրատուական միջոցների, Սամուէլ Ալեքսանեանը դատեր հարսանիքը ծաղկեցնող երգիչ Ջասթին Թիմբերլեյքին վճարել է մէկ միլիոն տոլար: Սա մեծ աղմուկ է բարձրացրել Երևանում:

Լրագրողների պնդումը, թէ մէկ միլիոն տոլար է վճարել դատեր հարսանիքի համար (նա հերքում էր այդ լուրը), Սամուէլ Ալեքսանեանը պատասխանել է. «Էդ մի միլիոն տոլարը, որ ես երգիչին պիտի տայի, դրա տեղը մի հատ լաւ արտադրութիւն կ'ստանայ՝ երեկեքը կը դնէին: Էդ ձեր համար փող չի, իմ համար էքա փողա: Մի հատ լաւ տրիկոտաժի մի 500 տեղանոց արտադրութիւն կը դնէի» (ուշադրութիւն չենք դարձնում նրա «մաքուր» հայերէն խօսելու վրայ):

Նշուած է, որ երգիչին տուած այդ մէկ միլիոն տոլարով Սամուէլ Ալեքսանեանը կարող էր 30-50 ընտանիքի բնակարանով ապահովել: Իսկ սփիւռեալ հայերս Ամերիկայում և այլ երկրներում հեռուստամարթոն ու այլ միջոցառումներ ենք կազմակերպում՝ Գիւմրիի, Վանաձորի, բանակի... համար դրամ հաւաքելու...:

Հայաստանի կառավարութիւնը պէտք է սթափուի և անյապաղ լուրջ միջոցների դիմի ժողովրդի բարօրութիւնը բարձրացնելու համար՝ վերջ տալով նրան ստորացնելուց: ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԱՐԺԱՆԻ Է ՄԵԾ ՅԱՐԳԱՆՔԻ՝ իր կաշուից ելնելով գոյութիւնը պահպանելու և սահմաններում գոհեր տալով Հայաստանի անվտանգութիւնը ապահովելու համար: Վերջապէս հասկացէ՛ք, որ առանց հզօր պետականութեան ու գինուորի բաւարար թուաքանակի Հայաստանն ու Արցախը չեն կարող գոյատեւել...:

ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ

Մեր թերթի հաւատաւոր ընթերցողներէն մի ոմն՝ գնահատելով «Մասիս»ի բովանդակութիւնն ու որդեգրած ուղղութիւնը \$100 կը նուիրէ «Մասիս»ի բարգաւաճման ֆոնտին:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Email: -----

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY FESTIVAL

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ

Փառաստօն

Organized By
ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

SUNDAY SEPTEMBER 17, 2017

VERDUGO PARK GLENDALE

1621 Canada Blvd., Glendale, CA, 91206

Starting at 11:00 am

Live Music & Dancing
ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐ

Art Work Exhibition
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԵՒ
ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔ

Kids Games
ՓՈՔՐԵՐՈՒ ԽԱՂԵՐ

Armenian Food
ՀԱՄԱԴԱՄ ՃԱՇԵՐ

GENERAL SPONSOR

INNOVATIVE

Designs & Manufacturing, Inc.
By TED & NORA KOROGHLIAN

To reserve your vendor booth
please call Nor Serount Cultural Association
Ձեր կրպակները ապահովելու համար
հեռաձայնեցե՛ք Նոր Սերունդ Մշակութային Միության
(818) 391-7938

SPONSORS

